

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A nemi eltévelyedések és a bűnözés.

Irta: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

Érdekes razziáról számoltak be a minap a detektivek. A beszámoló azonban a hivatal falai között maradt, mert a téma nem bírja meg a napilapokhoz nevelt nyilvánosságot. Egy bűntanyát robbantottak szét, füstös koreszmát, ahol már hónapok óta azok a férfiak adtak egymásnak találkát, akik közönyösen sétálnak el a nő mellett, annál betegesebb sóvárgással csillan fel azonban a szemük, ha csinos, telt idomu, fiatal emberekkel állanak szemközt. A szerelem betegjei ezek, akik ezzel a bennük is fakadó «örök érzéssel» a természet ellen lázadoznak s lopva, bujva, mint a bűn utjain járók, keresik a férfival azt a gyönyört, melyet a természet a fajfenntartást célzó gondoskodásban a nő ajándékának rendelt.

Sokan vannak ezek a nemileg tébolyodottak. Többen, mint ahogy gondolnók. Titkosan tényéztődnek a nagyváros fertőiben, ahol a sokadalomban elbujhatnak és csak egy-egy burkoltan megírt rendőri hir, vagy a bűnkrónikáknak egy-egy ocsmányságokba fuló lapja véteti néha észre, hogy vannak.

Még élénk emlékezetünkben lehet például az a híres berlini bűnper, melynek szálnalmas anyagát egy berlini újságíró merész tolla vetette fel. A társadalomnak sok előkelő, tiszteletreméltó alakja került bele, és viharosan zugott fel a közvélemény felháborodása. De akadt párt, nagy párt, mely ugyanolyan szenvedelmességgel azt vitatta, hogy a vádlottak nem bűnösök, csak beteg emberek, azt követelve, hogy a birodalmi büntetőtörvénykönyv ominózus 175. §-a, mely a fajtalanságról szól kemény szigorúsággal, töröltessék el.

Nálunk a büntetőtörvény 241. és 242. §-a beszél a perverz nemi szeretkezésekről. És pedig: «Btk. 241. § férfiak közt véghezvitt fajtalanság... a természet elleni fajtalanság vétségét képezi és egy évig terjedő fogházzal büntetendő.

242. §. A természet elleni fajtalanság büntetést képezi és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő: ha az férfiak közt erőszakkal vagy fenyegetéssel követtetett el: ha pedig a büntett a sértettnek halálát okozta: életfogytig terjedő fogházzal büntetendő.»

Ezek a paragrafusok elég gyakran szerepelnek bűnyomozásainkban és — mint mondtuk — sokszor főbenjáró, véres bűntények kísérete és motivumaképpen is.

A közelmúltból is többeket idézhetünk.

Még most is üli büntetését egy valamikor a budapesti társadalom legjobb köreiből megfordult fiatal ember. K. Spázó, az elegáns férfigeridita, ki férfi barátainak nyakára akkor vetette a hurkot, mikor — hogy úgy mondjuk — «a mámor legnagyobb fokára hág»...

Rablógyilkosság miatt ültek törvényt három évvel ezelőtt egy züllött szininövendék felett, aki kedvesét és kitartóját egyperverz hajlamu ügynököt, egy mámoros éjszakán orvul megölt és kirabolt.

A tattersalban találtak ugyancsak néhány évvel ezelőtt egy félig meztelen holttestet. A rendőrség kiletét egy szomoruképü, dalmát származásu szabó személyében állapította meg, aki arról volt nevezetes, hogy ügyes katonalegények körül ólalkodott állandóan nyitott erszénnyel. A tettest, egy huszárt el is fogták.

A zsarolás bűnperében is gyakran pervers szeretkezések a háttér. Érdemes lesz tehát, ha a férfiszerelem szenvedő alakjaival, nemkülönben az ezeket körülnyüzgő elősdiékkal érdemlegesebben is foglalkozunk.

Mi ez a perverzítés?! A homosexualitás, ahogy a tudomány elnevezte. Az ezzel vizsgálódók megegyező véleménye szerint a homosexualitás kétféle: született s szerzett homosexualitás.

A született homosexualisoknál a saját nembeli utáni való vonzódás már kora gyermekéveikben ébredszik. Majd a nemi érzék fejlődésével mind határozottabban alakul ki és épp oly megmásíthatatlan, mint ahogy normalis férfiből vagy nóből nem lehet kiüldözni a más nembeli utáni vonzódást.

Sokáig az a vélemény volt elterjedve, hogy a homosexualitás egy sajátszerű idegbetegség. Az újabb tapasztalati kimutatások azonban a mellett érvelnek, hogy ez nem áll, sőt a homosexualitás tökéletesen összeegyeztethető a teljes testi és szellemi egészséggel is.

Magnus *Hirschfeld* dr. berlini tanár, akinek bőséges tapasztalatai vannak e téren, kijelenti, hogy az ő vizsgálódási anyagában legalább 75%-ában talált homosexualisokat, kik különben teljesen egészségesek voltak,

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

ca. és ir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

egészséges szülőktől s gyakran boldog, gyermekdús házasságból származtak.

Egy megható esetet emlit itt. «Egy öreg orvos temetésén — mondja — vettem részt. A nyitott sírnál egyetlen fia állott, mellette zokogott az özvegy, akit gyöngéden karonfogott a *fiu jó barátja*. Csinos husz éves fiu. Mind a három mély gyászban volt. Mikor annakidején a hetvenéves apa megtudta, hogy fia pervers, a kétségbeeséshez volt közel. Sorjában felkereste az elmeorvosokat, akik sok tanácsot adtak neki, de nem tudtak rajta segíteni. Ekkor elmélyedt abba az irodalomba, mely tudományos nézőpontból tárgyalja a nemileg betegek kérdését. Arra a meggyőződésre jutott, hogy fiának már születésében abnormis természet jutott. Erre megnyugodott s nem tett ellenvetést, mikor fia házába vette barátját. A kettő, úgy látszott, jó befolyással volt egymásra. Magukra hagyatva egyesben talán nem tudtak volna boldogulni. Így sikerült nekik. Az egyiknek tudása és szeretetreméltósága mintegy kiegészítésre talált a másik energiájában és takarékoságában. A halálos ágyon az öreg meghatottan vett bucsut feleségétől és «két fiától.»

A férfi homosexualisok testi és lelki jellegzetességei szerint két tyrust kell megkülönböztetnünk: a feminint és a virilist. Világosabban olyant, aki ebben a sajátságos nemi viszonyban a férfi s azt, aki a nő szerepét viszi.

Számbeli eloszlásukat tekintve nincsenek határozott adataink. De körülbelül egyformának mondható a két typus számbeli eloszlása. Hirschfeld dr. szerint a homosexualis bőre melegebb tapintatu mint a normalis férfié. Innen a «meleg testvér» elnevezés.

Igen érdekes a homosexualis és normalis férfi között a váll- és medence csontot illető eltérés. A normalis férfinál a váll néhány centiméterrel szélesebb a medence szélességénél, a homosexualis ellenben e tekintetben már közeledik a női jelleghez: alig van eltérés. Feltűnő azután a dús hajzat, különösen a feminin (női) typusnál. A férfihomosexualisnál a feminin typus egyébként is néha feltűnően elárulja pervers voltát. Sokkal jobban, mint az, amelyik a nemi együttesben a férfit adja. A járás és mozdulatok gyakran nőiesek. Kicsi tipegő lépesek, tánczos mozdulatok, gyors, szapora beszéd, ezek mind olyan jelenségek, melyek rávallanak. Mintha a természet nőknek akarta volna őket teremteni s valami szeszélyes véletlen kontárokodott bele, mikor férfiaknak születtek. Berlinben volt egy ilyen homosexualis, aki 14-ik életéve óta minden 28 napon pontosan megkapta migrénjét: hátába és lábaiba belehasogatott a fájdalom. A menstruáció (havi baj) amolyan kísértése volt. Nagyon jellegzetes azután a női typusu homoseksuálisnál a vékony szoprán hang. A gégefő hiányosan fejlett. Még a mellük is nőé módjára duzzad fel.

A viriliss (férfias) homosexualisnál e tulajdonságok

kevésbé vannak meg. Jobbára a normalis férfiakhoz hasonlóak, de viszonylag van azoknak külsejében is mindig valami nőies. A férfihomosexualisok lelki tulajdonságai szintén elütnek a normalis férfietől. Mintegy középtű lebegnek a normalis férfi és nő jellem- és lélekvilága között. Az érzelmesség fejlődik ki bennük az erély, akaraterő s számitó ész rovására. Szelidség, alkalmazkodni tudás jellemzi őket. Általában igen élénk a fantázia-életük, mely magyarázata gyakori művészi, költői érzéküknek. Kivált a zenéért lelkesednek, de a költészet, festészet és színészet iránt sem közömbösek.

A homosexualisoknak általában inkább a szellemi foglalkozás iránt vannak hajlamaik. A munkásrétegek homosexualisai is szellemileg többnyire fölényben vannak társaik felett. Szerencsétlenségük korán elmélyedésre készíti őket. Különös voltuk mintegy ráviszi őket arra, hogy a saját maguk rejtélye, ezzel a világ, az emberi lét felett gondolkozni megtanuljanak. A normalis ember, kivált az alsó néposztálybeliek, nem is jönnek abba a helyzetbe, hogy maguk felett és a külvilággal való vonatkozásuk felett töprengjenek, ami viszont a homoseksuálisnál egész természetes. A fantasztikus, az álmodozó elem a homoseksuális gondolatvilágában sokkal inkább lép előtérbe, mint a brutális valóságérzék.

Ez megnyilvánul gyakran szerelmében is, mely koránt sem csak durva állatiasság. Van benne sok bensőség s sóvárgás. Mindamellett természetesen a szemérmertlenségnek is jut rész. Az ő nemi életük is csak úgy hánódik szélsőségek között. Sokan megelégesznek csak szerelmi tárgyak közellétével, egy-egy öleléssel, leggyakrabban kölcsönös önfertőzéssel elégitik ki gerjedelmüket. A pederastia nem oly gyakori, mint ahogy az a közhiedelemben tartja magát. Csak 6—8% a kimondott pederasta.

A homosexualisok a társadalom minden rétegében vannak képviselve. Ami számbeli elterjedtségüket illeti, úgy nagyon ellentmondó adatok állnak rendelkezésre. Bajos erről statisztikát gyűjteni. Berlin — a homosexualisoknak talán joggal elnevezett főfészkében — három millió lakos között van mintegy 50.000 homoseksualis. Általában a lakosságnak 2—3%-a között szokott változni a homosexualisok száma. (Vége köv.)

A gondatlanság büntetőjogunkban.

Irtá: Horváth István dr. ny. járásbíró.

(Vége.)

Térjünk át a forgalmi eszközök kezelői által gondatlanságból előidézett balesetekre. A Curia itt némely esetben közönséges gondatlanságot, némely esetben szakszerű ipari gondatlanságot állapít meg, az utóbbit csak akkor, ha a baleset a forgalmi eszköz kezelőjének e szakfoglalkozásában tanúsított járatlanságából, hanyagságából vagy szabályainak megszegéséből származott; az előbbit pedig az esetben, ha a jogsértő eredmény

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A gallipoli harczokból. — Liman von Sanders pasa és kísérete.

egyedül a közönséges, a mindennapi életben megkövetelhető gondosság és elővigyázat elmulasztása folytán következett be.

Az automobil vagyis gépkocsivezető szakszerű gondosságának elmulasztását állapította meg a Curia (Ld. a vádlott a néptömegtől ellepett uton az automobil egy vágató kocsis sebességével hajtotta s ezt a menetsebességet a legsűrűbb embertömegben is csak ügetve haladó kocsi sebességre lassította, megszegve ezáltal az 57,000/1910. sz. belügyminiszteri rendelet előírását, mely szerint ily alkalommal az automobil vagy teljesen meg kell állítani, vagy legfeljebb lépésben szabad hajtani.

A hullámzó néptömeg közepette is ügetve haladó automobil a gépkocsi előtt kitérni nem tudó egyént elütött és halálra gázolt; a Curia a btk. 291. §-ába ütköző, vagyis a szakmában elkövetett gondatlansággal okozott emberölés vétségében mondta ki bűnösnek, súlyosítónak véve, hogy a vádlott nagyobb fokú gondatlanságával sok ember életét veszélyeztette s három serdületlen gyermek fenntartója esett áldozatául. (Lásd Curia 4244/1912. II. bünt. tanács.)

Ellenben a gépkocsivezető közönséges, nem szakszerű gondatlanságát látta fennforogni a Curia 2207/1912. sz. határozata egy oly eset elbírálásánál, amidőn a gépkocsivezető az általa használt uton beállott kocsitorlódás daczára is tovább haladt, ahelyett, hogy megállt vagy lassu menetben haladt volna, míg a forgalmi akadály megszűnik. Ezen bármely jármű vezetőjétől is megkívánható közönséges gondosság és elővigyázat elmulasztásának eredménye lett azután, hogy halálra gázolt egy embert, aki a gépkocsi előtt álló villamoskocsi mögül — ahonnan az elgázolt viszont nem láthatta a gépkocsit — épen akkor lépett a gépkocsi előtt elterülő uttestre.

A sértett halála tehát nem a gépkocsit kezelő vádlott ebbeli foglalkozásában tanusított járatlanságából, szabályai megszegéséből állott elő, hanem egyedül a közönséges gondosság és elővigyázat mellőzése folytán következett be.

A Curia 661. sz. határozatában megállapította az automobil- (gépkocsi-) vezető büntetőjogi felelősségét azért, mert folytonos túlköléssel a mellette haladó sértettnek lovát még jobban megvadította és ezzel előidézte, hogy a ló elragadván a kocsi, ez az ut támfájához ütődve felfordult s a benne ülő két utas 20 napon belül gyógyult sérülést szenvedett. A tényállás szerint 1905 június 8-án a Gödöllőről Besnyőre vezető országúton H. D. S.-nak 233. sz. gépkocsiját vádlott vezette, azt 100—150 méternyi távolságon keresztül F. K.-nak vele egy irányban haladó fogata mellett sebesen hajtotta, nem mérsékelve, de nem is fokozva a gépkocsi menetsebességét; folytonos túlkölés által sértett bokrosodó lovait még inkább elvadította s ezzel okozta, hogy a kocsi elragadtatva a megvadult lovaktól az ut támfájához ütődött, a benne ülő F. K. és S. I.-vel együtt felborult s ennek folytán az utas 20 napon tul gyógyult sérülést szenvedett.

Minthogy pedig a vádlott közönséges gondossággal is előre láthatta, hogy a gépkocsi ilyen vezetése bajt okozhat, a vádlott gondatlanságát helyesen állapította meg a kir. ítélőtábla s helyesen ítélte el a btk. 310. §-ának

2. bekezdése alapján szakszerű gondatlanság által az okozott súlyos testi sértés vétsége miatt.»

Hasonló esetből kifolyólag mondotta ki a Curia (Ld. 3352/1910. sz. határozat), hogy az a könnyen előre látható nagy veszély, melyet a gépkocsi gyors haladása s a rajta alkalmazott kürtjeleknek szokatlan élessége vagy erőssége a más járművek elé fogott állatok megriasztásával felidéz, a gépkocsivezetőket a menet lassítása s a kürtjelek kellő kezelése körül a legnagyobb gondosságra kötelezi.

A bérkocsis közönséges gondatlanságát állapította meg a Curia az alábbi tényállás alapján:

«Egy kocsisnál, ki a főváros utcáin ügetve hajt, az a körülmény, hogy a menetirányban nem néz előre, már egymaga megállapítja a nagyfokú vastag gondatlanságot; mert előre kell látnia, hogy ilykép a járókelők testi épségét nagy veszélynek teszi ki. Megállapított tény, hogy a rendesnél is forgalmasabb gróf Haller-utcában a vádlott kétfogatu kocsijával ügetve haladt, a kocsisülésen mellette ülő testvérével beszélgetett s így nem vette észre, hogy egy kis leány az utca egyik oldaláról a másikra szaladva, kocsija elé került, minek folytán a kis leányt elgázolta s rajta három heti gyógytartalmu sérülést okozott. Ezért a 310. §. 1. bekezdése alapján gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségében bűnösnek kellett kimondani, annyival inkább, mert még ha való volna is, hogy a sértett kis lány is gondatlanul járt el: ez a vádlott bérkocsis gondatlanságát meg nem szünteti.» (Ld. Curia 6667/1910. sz. határozatát.)

Ami már most a gyáripár körében előforduló gondatlanságot illeti, a Curia számos esetben következetesen kimondotta azt az alapelvet, hogy bármely veszélyes üzemi ipari munkánál az összes alkalmazottak, de főként a felügyelettel megbízott s vezető egyéneknek elsőrendű kötelességük, hogy az óvatosság ébrentartására állandóan, a legnagyobb gondossággal ügyeljenek és az elővigyázati intézkedések betartását a személyzet részéről példaadással s előzékenységgel biztosítsák.

Ezen elv helyes alkalmazásához képest megállapította 6674/1910. sz. határozatában a munkafelügyelők s vezetők büntetőjogi felelősségét kötelességük elmulasztása címén következő esetben:

Bebizonyult, hogy a gyári munkások belépésükkor figyelmeztetve lettek, hogy a működésben levő gépektől tartózkodjanak, azokhoz ne nyuljanak s a transzmissziós szijak * leesése esetén a munkafelügyelőnek tegyenek jelentést. Vádlottak azonban nem ellenőrizték e figyelmeztetés betartását, sőt ellenkezőleg hallgatag elnézték, hogy a működésben levő transzmissziók leesett szijjait állandóan a munkásnők igazították helyre; sőt vádlottak durván elutasították a munkásnőket, kik a szijjak helyrehozása iránt hozzájuk folyamodtak. Vádlottak e magatartása, illetve mulasztása eredményezte, hogy a leesett transzmissziós szijjak helyretétele mindig a munkásnők által végeztetett. Minthogy vádlottaknak foglalkozásukban való hanyagsága és a szij helyretételénél súlyosan megsérült munkásnő testi sértése közt az

* Transzmissziós szij az, mely a nagy lendítő kerékre alkalmazva: az erőátvitelt közvetíti, vagyis az egész gépezetet mozgásban tartja.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zeneakadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsérelése és javítása.

◆◆◆◆◆◆◆◆

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

◆◆◆◆◆◆◆◆

A gallipolii harcokból. — Épülő fedezékek.

okozati kapcsolat fennforog: a vádlottat helyesen mondták ki bűnösöknek a btk. 310. §. 2. bekezdése alapján a gondatlansággal okozott súlyos testi sértés vétségében stb.

Egy másik gyárüzemi balesettel kapcsolatban a legfelső bíróság egy agyagzúzó géppel felszerelt veszélyes üzemi gyár vezetőjének gondatlanságát állapította meg azon az alapon, hogy — az 1893. XXVIII. t.-cz. ellenére, mely a munkaadót alkalmazottai élete, testi épsége és egészsége biztosítása céljából szükséges óvintézkedések megtételére kötelezi — *elmulasztotta egy oly alkalmas védőszerkezet alkalmazását, mely a gépnnyílásba való beleesést képes megakadályozni.*»

E mulasztás folytán vált lehetővé, hogy a sértett gyári munkás elcsuszván, a jobb lábával belekerült az agyagzúzó gép nyílásába, ahol a forgó hengerpár a jobb alszár első harmadát szétroncsolta. Az a körülmény, hogy a sértett gyármunkás gondatlansága is hozzájárult az eredmény előidézéséhez: a gyárvezető gondatlanságának büntethetőségét ki nem zárja.»

Az iparszerű gondatlanságot állapítja meg a Curia azon építész vezetővel szemben, aki silány anyag felhasználásával a két emeletre tervezett épület szilárd-ságát kockáztatta, minek folytán az épület beomlott és többek súlyos testi sérülését okozta. (1849/1911. curiai hat.)

Az 561/911. sz. curiai határozat megállapítja az ipari gondatlanságot azzal az építési vállalkozóval szemben, aki a Budapesten a T.-féle építkezésnél mint felelős építőmester *elmulasztotta felállítani a dolgozó munkások biztonsága megóvására szükséges védőkorlát felállítását, minek folytán az épület félemeletéről a korlát hiánya miatt N. G. napszámot leesett és nyolcz napon tul gyógyult sérülést szenvedett.* Nem fogadta el az építővállalkozó azon védekezését, hogy betegsége miatt nem gyakorolhatta személyesen a felügyeletet és ellenőrzést; mert midőn akadályoztatása idejére oly egyént alkalmazott, ki az elkerülhetlen óvintézkedések megtételét *elmulasztotta: az ily alkalmatlan egyén, helyettesül állítása már magában is megállapítja a vádlottal szemben a büntetőjogi felelősséget.*

A cséplőgéptulajdonossal szemben ipari gondatlanságot állapít meg a Curia 7014/1912. sz. ítéletében a következő tényállás alapján:

I. H. vádlott lóerőre alkalmazott cséplőgépével *nyílt helyen csépelgetett* s ez alkalommal a gép összekötő rudja és a hajtómű a megyei szabályrendelet ellenére *beburkolva nem volt.* A sértett gyermek egy ostort felvéve hajtani kezdte a lovakat, miközben az összekötő rud elkapta, többször földhöz vágta s balkarját eltörte, úgy hogy a gyermek nyolcz napon tul gyógyult sérülést szenvedett.

A géptulajdonos kötelessége — ha külön szabályrendelet nem is írná elő — gépét — főleg nyílt helyen — oly állapotban tartani, hogy mások élete, testi épsége általa veszélynek kitéve ne legyen, mert előre láthatta, hogy mulasztásából veszély származik. Bár a baleset előidézésében a vádlott társának, B. S.-nek is része volt, aki elhagyva a lovak melletti helyét, lehetővé tette, hogy a gyermek azok közelébe férközhessen: ez azért H. I. elsőrendű vádlottnak, mint géptulajdonosnak felelősségét meg nem szünteti. Ezért H. I. géptulajdonos a

310. §.-ának 2. bekezdésébe ütköző vétségben bűnösnek volt kimondandó.

Állattartó, nevezetesen *harapós kutya tulajdonosát a Curia gondatlanságból okozott súlyos testi sértésben mondja ki bűnösnek* oly esetben, midőn ugyanaz a kutya sértettet egy izben már megmarta s a főszolgabírósnál ez már eljárás tárgya is volt *kihágás* czimén: a vádlott ezt a harapós ebet mégis póráz és szájkosár nélkül 13 éves fiával az utcára kiengedte. Mert azt, hogy a kutya harapós természetű, a megelőző esetből és az emiatti tárgyalásból már tudhatta a vádlott. Ha tehát ennek daczára, egy gyermek felügyelete alatt s a kellő óvszabályok (póráz vagy szájkosár alkalmazása) nélkül az utcára kibocsátja: ezzel oly foku gondatlanságot tanusított, hogy a harapásból bekövetkezett súlyos testi sértés büntetőjogi következményeit viselni tartozik. A büntethetőséget nem zárja ki az a körülmény, hogy abban a községben nincs oly szabályrendelet, mely szerint ebeket szájkosárral kell ellátni vagy pórázon vezetni; mert ez csak a kihágási eljárás megindítását zárja ki, de nem mentesíti azon kötelesség alól, hogy embertársait harapós kutyája által megsebzés ellen megóvjá. (Ld. 3528/1911. sz. curiai hat.)

A Curia 537/1912. sz. határozatában *az üzemvezető bányamérnök iparszerű gondatlanságát látta fennforogni a következő tényállás mellett: A kiderített tények szerint bár maguk az egyszerű bányamunkások is szükségesnek látták az akna kivájt része kiácsolását, vádlott — mint üzemvezető bányamérnök — a kiácsolás szükségtelenségét hangoztatva, azt sértettek kérésére nemcsak megtagadta, hanem kereken megtiltotta.*

Mínt hogy szakértők szerint *egy méterre történt előhaladás mellett a kivájt részt már feltétlenül szükséges lett volna kiácsolni* s ennek elmaradása a kötelességszerű felügyelet elmulasztásának tudható be. Holott a vádlottnak, mint üzemvezető bányamérnöknek kötelességében állott a szükséges felügyeletet kellő szakértelemmel gyakorolni, aminek teljesítése esetén a veszély beálltát előre láthatta volna. Ezek alapján a Curia is megállapítja, hogy a sértetteknek a beomlás folytán történt sérülése a vádlott gondatlansága következtében állott be. Ezért cselekménye a btk. 310. §. 2. bekezdésébe ütköző két rendbeli súlyos testi sértés vétségének volt minősítendő.

A Curia *gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek a terheltet*, mert ez — *tudva, hogy fertőző bujakórban szenved s tudva, hogy a közönsülés révén a sértettet is megfertőzheti: mégis közöszült a sértettel, ki ennek folytán nyolcz napnál hosszabb tartamu betegségbe esett.* (Ld. 7426/913. sz. curiai hat.)

Szemben az alsóbírósi felmentő ítéletekkel a legfelső bíróság bűnösnek mondta ki a btk. 290. §-ába ütköző gondatlanságból okozott emberölés vétségében s öt tizenöt napos fogházra ítélte a következő tényálladék mellett: *Vádlott a kocsmában fogadott a sértettel, hogy az utóbbi az ital árának kifizetése ellenében — egy hajtásra megiszik egy liter pálinkát s azután saját lábán haza is megy.* Sértett a vádlott által fizetett egy liter pálinkát egy hajtásra meg is itta, de pár nappal rá, az erős pálinkának egyszerre való fogyasztása folytán heveny alkoholmérgezésben meghalt. Az alsó-

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆ Zóttér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tűnélküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

A gallipoli hevezekből. — Sátortábor.

biróságok helytelenül állapították meg, hogy vádlottat gondatlanság azért nem terheli, mert nem ő bírta rá sértettet a pálinka ivására és nem is láthatta előre, hogy ebből a sértett halála szükségképen be fog állani. Mert ha ezt előre látta volna: úgy nem gondatlan, hanem szándékos cselekmény lett volna. Az pedig, hogy a pálinka megivása nem a vádlott rábeszélésének, hanem a fogadás általi ingerlésnek az eredménye volt: a tényálláson mit sem változtat, mert a sértett könnyelműségének felhasználásával mégis a vádlott idézte elő a halált okozó cselekményt. Minthogy pedig vádlott a közönséges életapasztalás szerint előre láthatta, hogy ily mennyiségű szesz egyszerre való megivása életveszélyes: cselekvése kimeríti a gondatlanság elemeit. (Ld. Curia 1163/1914. sz. hat.)

Ugyancsak elítélte a szeszkimérőt gondatlan emberölésért, ki a tudomása szerint *alkoholista vendégnek azonnali fogyasztásra 11 deczi rumot szolgáltatott ki*, minek folytán ez *alkoholmérgezésben meghalt.* (Curia 7813/1913.)

A háztulajdonos felelősségét a btk. 290. §-a alapján mondotta ki a Curia 8218/911. sz. ítéletében oly esetben, midőn a *kapubejárat közvetlen közelében levő pinczelejárathoz lezuhant és sérüléseibe belehalt*, a lakház viszonyaival nem ismerős idegen; minthogy *védőkészülék vagy záróajtó alkalmazva nem volt.*

A megokolásban ki van fejtve, hogy szabályrendelet hiányában elsősorban a háztulajdonos tartozik gondoskodni, hogy a közbiztonság szempontjából veszélyes hely megfelelő védőkészülékkel legyen ellátva. Az kétségtelen, hogy ily készülék alkalmazása nélkül a nyitott pinczelejárathoz sötétben vagy gyenge világítás mellett életveszélyes. Tény, hogy vádlott, özv. P. L.-né háztulajdonosnő házában a kapubejárat közvetlen közelében levő pinczelejárathoz a lezuhanás meggátlására alkalmas védőkészülékkel vagy záróajtóval ellátva nincs; azt pedig, hogy e mulasztás folytán baleset származhat, vádlott közönséges gondossággal is előre láthatta. Ezért az alsóbiróság helyesen állapította meg a vádlott beszámítható gondatlanságát annál is inkább, mert a beszámíthatóságot nem szünteti meg az a körülmény, hogy az eredmény bekövetkezését magának a sértettnek ittassága is előmozdította.

A Curia 2211/1914. sz. határozatában gondatlanságért vonja felelősségre a házmestert, ki téli időben a sikos járdát homokkal behinteni elmulasztván, ezáltal előidézte az arra haladó sértettnek elcsuszását, miből nyolcz napnál hosszabb ideig gyógyult sérülést szenvedett. A házmester kötelességéhez tartozik ugyanis a ház előtt levő járdát téli fagyos időben oly karban tartani, hogy a járókelők testi épségét ne veszélyeztesse. A tényállás szerint vádlott házmester 1910 január 27-én a hóval borított járdát meglocsolta, de elmulasztotta homokkal vagy hamuval behinteni, úgy hogy a víz megfagyott s a járda oly sikos lett, hogy az arra járó utas elcsuszva, nyolcz napot meghaladó gyógytartamu sérülést szenvedett. Mivel a házmester e mulasztása és a sértett balesete közt az okozati összefüggés meg van s vádlott ezt előre is láthatta: a házmester gondatlanságát meg kellett állapítani.

E jogesetek ismertetéséből azt a következtetést kívánom levonni, hogy hazánkban részben a nép vérmér-

séklete és fegyelmezetlensége, részben a népnevelésnek elhanyagoltsága következtében a gondatlanság — más országokkal összehasonlítva — igen sok áldozatot szed úgy emberéletben, mint vagyonban. Bizonyosságai ennek a megdöbbentően nagyszámú vasuti és villamos szerencsétlenségek, a négy éve Budapesten, valamint a közelmult napokban Mármarosban történt tömeges faszeszmergezések, az 5—6 éve Ökörítón előfordult s több mint 300 emberéletet elpusztító nagy szerencsétlenség, a szegedi gyufagyári katasztrófa stb., melyek átlag évenként néhány száz emberéletet pusztítanak el, mit nagyobb gondosság mellett el lehetne kerülni.

Ezen csak a népnevelés fokozása, a népnek nagyobb fegyelemre és józanságra szoktatása és a közrend közegeinek fokozottabb ellenőrzése segíthetne, mihez nem kis mértékben a csendőrség és rendőrség népnevelő közreműködése is hozzájárulhatna!

KÉPEINKHEZ.

A gallipolii harcokból.

Kezdeté óta elzárt harcztér volt a Dardanellák elleni harcok színhelye a világháború többi harcszinterétől. Semleges országok estek közbe s ezek semlegességének megsértése nélkül nem mehettünk török szövetségeseink segítségére. De azért a múlt évi február hóban kezdődött angol-francia támadásokat hősiességgel kivédtek a törökök maguk is. Feltartóztatták a nagy erővel támadó ántánt csapatait ugyanígy, hogy az a közel egy évig tartó erőszakos támadások dacára sem tudott említésre méltó eredményt elérni a Gallipoli félszigeten.

Mint biztos eredményre, úgy mentek az ántánt csapatai a múlt évben Törökország ellen. Előbb tengeren kezdték meg a támadásokat, majd kieroszakolták a szárazföldre való kiszállást is, de ott aztán meg is rekedtek véglegesen. Közel egy év óta, a roppant ember és municzió és néhány hadihajójuk feláldozása dacára egy és ugyanazon helyen vesztegeltek. A semleges államokon keresztül kapott rövid hireink azóta folyton csak Anafortáról, Ariburnuról és Seddil-Bahrról beszéltek. Ez a három pont volt a leghevesebb harcok színhelye, ahol az ántánt erőszakoskodó csapataival szemben a képeink egyikén bemutatott Liman von Sanders pasa, egyébként német tábornok vezette a jól sikerült védelmet, más segítség hiányában csupán a mindenütt jelenlevő német tengeralttjárókra utalva, amelyek folyton nyugtalanították az ántántnak a Dardanellák körül lézengő flottáját.

Most már vége az angol-francia csapatok dardanellai dicstelen szereplésének. Amint Szerbiában annyira előre haladtunk, hogy az időközben szintén harcbalépet Bulgárián át a törököknek segítséget nyújthattunk, mindjárt zavarba jött az ántánt hadvezetősége s nem tudta eltálatlani hamarosan, vajjon a Gallipolin védekezzék-e tovább, vagy hasonló czélból Szalonikiben összpontosítsa a másutt nélkülözhető csapatait. Harmincz és feleséink aztán megadták nekik a további lökést, észretéritették őket. Menekülni, csak minél előbb menekülni a Dardanellák környékéről: ez lett az ántánt legujabb jel-

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású „CAMPOLIN” törvényileg védett vízhatlan bőrkencőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa cégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újpesten: Árpád-ut 40. szám.

szava. Hamarosan megszőktek a Gallipoli félsziget fentebb említett pontjainál. Folyó hó 9-én pedig végső állásukat: Seddil-Bahrt is kiürítették s így Konstantinápoly is felszabadult a közvetlen veszedelem nyomása alól. Szabaddá lett tehát a Dardanella front s ezzel kevesebb lett a világháboru óriási kiterjedésű színtere is.

HIREK.

Adományok. A vak katonák javára, a szenttamás-kutaspusztai őrs kezdeményezésére, december 26-án rendezett jótékonycélú táncmulatság tiszta jövedelmeként a szenttamás-kutaspusztai őrs 103, ugyancsak a vak katonák javára a szemlaki őrs 20 és a diósgyőri 8, a mezőcsáni őrs pedig felerészben az özvegyek és árvák, felerészben pedig az orosz fogságban levők részére 8, végül a herkulesfürdői őrs az özvegyek és árvák javára 58'40 koronát küldött be hozzánk. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

Egy rablóbanda elfogása. Vasvármegye közbiztonságát a mult tavasztól kezdve, a cs. és kir. 83. gyalogezredtől megszőkött négy kőborcizgányból alakult rablóbanda, ugyszólván állandóan veszélyeztette. A fegyveresen csavargott gonosztevők oly nagy elővigyázattal éltek, hogy elfogatásukat — noha a csendőrség állandóan éber figyelemmel kísérte mozgásukat — egész az év végéig sikerült elkerülniök. Vakmerőségük pedig oly nagy volt, hogy novemberben, csak a körmendi közigazgatási járásban, alig 10 nap alatt 12 betöréses lopást és egy rablást követtek el és ugyancsak ez idő alatt egy alkalommal az erdőben reájuk bukkant ivánczai őrsbeli járőrre is rálöttek. Bitter Ferencz körmendi őrsbeli csendőr ez. őrmester a rablóbandának az ő körletében történt felbukkanásáról tudomást szerezve, az ellen a nyomozást a legnagyobb erélylyel bevezette és novemberben megszakítás nélkül 22, decemberben 18 és januárban 11, összesen tehát 51 napon át vezetett kitartó nyomozás alatt Horváth Károly (Veső) 33 éves, molnaszecsődi illetőségű cigányt november 26-án hajnalban, Molnaszecsődön, akivel szemben ugyanakkor fegyvert használt, továbbá Erdélyi Pál (Pepi) 25 éves, szintén molnaszecsődi illetőségű cigányt, december 9-én éjjel, a fehérmegyei Móron, míg Forgács József (Gezso) kerzcai illetőségű, 24 éves cigányt, december 19-én Bécsben és végül Horváth János (Milus), 36 éves magyarnádáljai cigányt, ki a banda feje volt. január 3-án Döbörhegyen, az egyik orgazda lakásán elfogta és azokat a katonai hatóságoknak, a nyomozásközben szintén elfogott több orgazdát az előkerített bűnjelekkel együtt pedig az illetékes bíróságnak átadta.

Kérelmek. Tuduk György, Barczánfalva máramaros-megyei őrsön szolgáló csendőr. kéri Fehér György csendőrt, kivel 1910-ben a 101. gy. e., 4. zászl.-nak 13. sz.-nál Naggyáradon együtt szolgált, hogy czimét, egy fontos ügyből kifolyólag közölje vele. — Kovács István VIII. csendőr, Baraszópatakon (Csikmegye, u. p. Gyergyótlgyes) kéri fivérét, Kovács F. csendőrőrmestert, hogy jelenlegi czimét közölje vele. — Kazinczi István, Torda-Aranyosmegyében, Fehérvölgyön állomásozó csendőr, kéri a II. sz. csendőrkerület állományában szolgáló Kazinczi Péter csendőrt, hogy czimét közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy német katona leveléből. Egy német katona írja a harcztérről: — A francziák kényelmes módot választottak arra, hogy foglyokat szerezzenek. Tegnap este világító rakétát löttek át hozzánk két ráragasztott czédulával együtt. Az első czédula: Mit vesztetek, ha odaát maradtok? Hideg, egészségtelen fedezéket, rossz, gyatra ételmezést, kemény bánásmódot! Jöjjetek át! Ma este sonka lesz, fehér kenyér, vörösbor, kávé, pálinka, a mennyi tetszik. Jöjjetek át! Mit kaptok nálunk? Jó, meleg hajlékot, bőséges ételmelet, szelid bánásmódot. Jöjjetek át. Második czédula: Békekötés után a német katonaszőkevényeket nem adjuk ki Németországnak. Tettségük szerint Franciaországban maradhatnak, vagy a gyarmatokra mehetnek. Ha tetszik, semleges államot is választhatnak!

Svájcz játékarukat gyárt. Zürichből írják nekünk: Svájcban, a mely sokat szenved ipari tekintetben a háború miatt, a legnagyobb kár a berni kantont érte. Itt a fametszés igen elterjedt iparág, a mely az idegenforgalommal is összeköttetésben volt, mert a svájci kirándulóhelyeken, de még a külföldön is szivesen vásárolták a finom kivitelű fűrészmunkákat. Vigaszképen most Briouxben elhatározta az ipari egyesület, hogy játékarukat fog gyártani. Új és érdekes tárgyakat akarnak előállítani, de a német ipart nem kívánják ezzel háttérbe szorítani. Brioux rajzolókat és ügyes mestereket szerződtetett s rövid idő alatt sikerült egész sereg eredeti játéktárgyat előállítani az elmult karácsonyra.

Szerkesztői üzenetek.

G. M. 1889. Egy vadászati szaklap véleménye alapján közölt üzenetünkbe hiba csúszott be. A jelzett üzenet akként értelmezendő, hogy a vadászterület őrzésével megbízott egyéneknek (vadászcseledeknek istb.) a tulajdonos vagy bérlő engedélye mellett, a főszolgabíró által kiadott vadóri vagy felügyelői és ezenkívül a m. kir. adóhivatal által kiállított fegyverigazolvánnyal is kell birniok, mely részükre a vadászati adó alóli mentesség igazolására szolgál. A község által kiállított fegyverigazolvány ilyennek nem tekinthető.

T. M. Kenyérrel leendő ellátásukat «részleges» igazolvány mellett fedezhetik, melynek kiadása iránt a város törvényhatóságához kell fordulniok. Ez igazolvány azok részére állítandó ki, a kik nem saját háztartásukban étkeznek.

Somogyi. A cselekmény az 1907. évi V. tcz. 33. §. a) pontjába ütköző hihágást képez, melynél a törvény rendelkezéseinek meg nem felelő mértékek vagy mérőeszközök, az idézett törvényezikk 36. §-a értelmében elkobzandók.

Schmied Ferencz. A csendőrséghez beosztott népfölkelők szolgálata, az őrszolgálat fogalma alá nem vonható.

Izzó csendőr. Kérheti őrskihallgatáson.

1887. Jelzett tanfolyam a háború alatt szünetel.

H. B. Aki az őrs köztetkezésében részt nem vesz, az előirt napibetét befizetésére sem kötelezhető. Fűtés és világítás czimén azonban bizonyos hányadnak hozzájárulásként való fizetése indokolt.

Molnár csendőr. Szolgálati ügy.

Zs. J. A csendőrségnél népfölkelési tényleges szolgálatot teljesítő nyugállományú és volt csendőrök, ezen szolgálati beosztásukban az idősebb évfolyamok behívása esetén is megmaradnak.

Hármas honvéd. Háború alatt a tisztii állomány kiegészítése szünetel.

S. M. Nem számítható be.

A világ legjobb

harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 14 K. Erős aczél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hanguak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu be-szélőgép 30 K, nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hang-lemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

báró Hazai Samu gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszter, a württembergi király Ö Felsége által neki adományozott württembergi korona-rend nagykeresztjét a kardokkal elfogadhassa és viselhesse.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1915. évi december hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott: a hadidíszítményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

Mészáros Iván, az első honvéd gyalogezrednél beosztott csendőrszázadosnak.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

Ambrus Gyula, az 1. honvéd gyalogezrednél beosztott III. csendőrkerületbeli csendőr főhadnagy-számvivőnek.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 8-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szanyi Árpád ezredesnek, a kolozsvári I. számú csendőrkerület parancsnokának, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Debreczenbe való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelni, továbbá:

Pfeiffer Károly ezredest, a kolozsvári I. számú csendőrkerület beosztott törzstisztjét ezen csendőrkerület és

Spalla Aurél ezredest, a pozsonyi V. számú csendőrkerület beosztott törzstisztjét, a brassói VII. számú csendőrkerület parancsnokává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ö császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Érdős Menyhért es. cz. őrmesternek, a IV. sz. csendőrkerületben.

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Szikszai János őrmesternek, a VI. számú csendőrkerületben.

Takarodó. A honvéd állomásparancsnokságoknak az állomás közrendészeti, fegyelmi- és szolgálati ügyeire vonatkozó szabályzatszerű rendelkezései — nézetünk szerint — a csendőrségre annyiban szintén mértékadóak, a mennyiben az ilyen ügyekben külön intézkedések fenn nem állanak. A kérdéses ügyben tett korlátozó rendelkezés — bár a csendőrségre is érvényes Szolg. szabályzat I. részében foglaltakon alapszik — a csendőrségre csak akkor nyerhet alkalmazást, ha arra határozottan kiterjesztett vagy ha ezirányban a csendőrkerületi parancsnokság részéről analog intézkedés tétetett. A kérdés érdemi részének elbírálására az illetékes csendőrkerületi parancsnokság lenne hivatott.

M. J. Szásztyukos. A közszolgálati alkalmazottak háborús segélyéről szóló 1915 XXII. tcz. a csendőrségre nem terjed ki. 1876. 1. Papi párbért a nős csendőrlégénységnek is fizetnie kell. 2. Nézetünk szerint a kereskedő nem kényszeríthető, hogy árúját — kivéve a kincstári jövedéket képezőket — bárki kívánságára eladja.

J. F. 90. 1909 július hó 1-ével, mint vezérőrnagy nyugdíjaztatott, mely alkalomból részére az altábornagyi czim és jelleg adományoztatott.

1888. 1. Háborús segélyben sem a tényleges, sem a nyugdállomány csendőregénynek nem részesülnek. 2. Nincs kilátás.

V. J. népf. A hadisegélyre való igényt, a községi eljáróság összeírása alapján a járási főszolgabíró állapítja meg. Az ide vonatkozó utasítás értelmében segélyre igénynyel bir többek közt a bevonult neje akkor, ha őt addig is egészben vagy részben a bevonult tartotta el saját keresetéből. Minthogy azonban az ön esetében e lényeges feltétel nem áll fenn, alig hiszszük, hogy az előjárásnak ez ügyben elfoglalt álláspontját az ön javára megváltoztatnák.

Vaskapu. Csatatoknál a fegyelmi uton való lefokozás a Szolg. szabályzat I. Rész, 658. pontja értelmében, megintési jegyzőkönyv alapján történik olyan esetben, midőn az altiszt ismételt figyelmeztetések és fenytések daczára fegyelmetlen és szabályellenes magaviseletével fel nem hagy, illetőleg magatartása a javulására kitűzött idő alatt meg nem változik.

Rendkívüli. A csendőrségi szervezeti utasítás 25. §-ának módosítása nincsen tervbe véve.

Szabolcsi csendőr. 1. Az őrsre beosztott népfölkelők, mint az őrs köztétkezésében állandóan résztvevő egyének, a napibetét fizetése tekintetében ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a többi csendőrlégénység s így magánügyben nyert szabadságuk idejére, a napibetét 20—20 fillér levonása után részükre visszafizetendő. 2. Az előbbiekből folyólag a Cs—20 jelzetű határozványok II. fejezet, 3. pont, utolsóelőtti bekezdésében foglaltak irányadóak.

Havas. A két fogalom egyértelmű.

K. J. Az 1916. évre szóló zsebkönyvet, a pénz előleges beküldése mellett, a m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokságnál megrendelheti. Elmúlt évfolyamokból való zsebkönyvek nincsenek készletben.

Radnyánczu csendőr. Miután alig feltételezhető, hogy a tisztítoszerek kiszolgáltatása folytán a közzgazdálkodás vagyona érzékenyebb károsodást szenvedne, már méltányossági szempontból is helyénvaló, hogy azokat az őrs közzgazdálkodásának nem részes beosztottjai is használhassák.

Nagyupai őrs. Forduljon Várnay és fia budapesti nyomtatványszállító céghez.

Tanácsstalan. 1. Szolgálati ügy. 2. Az ottani lakbérszabályzatot, illetőleg helyi szokásokat nem ismervén, nem áll módunkban az ügyre nézve tanácsot adni.

V. M. csendőr. Legénységi egyének nősülésénél meghatározott összegszerű házassági óvadék kimutatása előírva nincs ugyan, de természetes, hogy oly minőségű anyagi segély létezése megköveteltek, mely biztosítja, hogy a tervezett házasság által a házasulandók anyagi helyzete javuljon és megélhetésük biztosítva legyen.

J. J. J. 1. Nem értjük. 2. Igen. 3. 30 nap. 4. Igen. 5. Ha külön intézkedés nem korlátozza: igen. 6. Laktanyakörlet alatt, az épület és az azzal egy beltelket képező udvar és kert területe értendő. Ezen a területen a jövés-menés nincs korlátozva. 7. Azt nem tudhatjuk.

D. Ö. A csendőrségnél népfölkelői tényleges szolgálatot teljesítő nyugdállományú és volt csendőrök felváltása nincsen tervbe véve.

Sorsjegyei nem nyertek «1916» és a dunaszerdahelyi őrsnek.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában olismerve legjobban szállít Magyarországi legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszertől bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

ca. és ktr. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

Okiratilag megdicsértettek:

A 3. működő hadseregparancsnokság által:

Gyukits Ferencz őrmester és Bercsényi Vincze csendőr, mindkettő a II. számú csendőrkerület állományában:
az ellenség előtt tanusított kimagasló magatartásukért.

a cs. és kir. 19. hadtestparancsnokság által:

Papp Demeter, Csáki Sándor és Tóth Ferencz, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;
az ellenség előtt tanusított kiváló és kötelességű szolgálataikért.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Czinder János őrsvezető cz. őrmester, mint a háboru következtében Aradon felállított csendőrkülönítmény parancsnoka a parancsnoksága alá tartozó legénység buzgó és igen eredményes kiképzése, a közönséggel szemben higgadt, tapintatos, helyes fellépése, nemkülönben a közbiztonsági szolgálat terén nehéz viszonyok között teljesített kitünő és kiválóan eredményes tevékenységeért.

Csik János csendőr cz. őrmester, mint a háboru következtében Aradgáj külvárosban felállított csendőrkülönítmény parancsnoka, a parancsnoksága alá tartozó legénység buzgó és igen eredményes kiképzése, a közönséggel szemben higgadt, tapintatos, helyes fellépése, nemkülönben a közbiztonsági szolgálat terén nehéz viszonyok között teljesített kitünő és kiválóan eredményes tevékenységeért.

Erdei Albert és Balogh Sándor I. csendőrök az önképzés terén kifejtett igen jó eredményü buzgalmuk, a közönséggel szemben tanusított higgadt, tapintatos, helyes fellépésük és a közbiztonsági szolgálat terén állandóan nehéz viszonyok között kifejtett igen buzgó és kiválóan eredményes tevékenységükért.

Eszényi Lajos járásőrmester, mert mint őrs- és járásparancsnok, huzamosabb időn át, de különösen a már 17 hónap óta tartó háboru által előidézett igen nehéz körülmények között minden irányu teendőit páratlan kötelességtudással látta el, s a háboru kezdete óta távol levő szakaszparancsnokát kiváló szorgalommal helyettesítette s minden téren igen jó eredménnyel működött.

Szabó Antal, Palatka Áron, Ágoston János és Bujdosó Imre járásőrmesterek, mert mint őrs- és járásparancsnokok általában, de különösen a már 17 hónap óta tartó háboru által előidézett igen nehéz körülmények között minden irányu teendőiket páratlan kötelességtudással, kiváló szorgalommal és minden téren igen jó eredménnyel teljesítették.

Varga József, Szücs Sárdor, Hegedüs László és Gönczi Lajos őrsvezető cz. őrmesterek, mert mint őrsparancsnokok általában, de különösen a már 17 hónap óta tartó háboru által előidézett igen nehéz körülmények között minden irányu teendőiket páratlan kötelességtudással, kiváló szorgalommal és minden téren igen jó eredménnyel teljesítették.

F. Tóth Imre törzsőrmester szárnyszámvivő és Soós Mátyás őrsvezető cz. őrmester, szárnységéd-munkás, mert mint törzsőrmester szárnyszámvivő, illetve szárnnyirodai segéd-munkás általában, de különösen a már 17 hónap óta tartó háboru következtében igen felszaporodott szárnnyirodai teendők ellátása körül kiváló tevékenységet fejtettek ki és szárnnyparancsnokukat kiváló kötelességtudással, ernyedetlen szorgalommal és igen jó eredménnyel támogatták.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a. m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hegedüs Péter csendőr, a háboru folyama alatt, a hadrakelt sereg érdekében kifejtett buzgó tevékenysége és odaadó szorgalma által elért hasznos szolgálataiért.

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Gólyán József őrsvezető cz. őrmester, a budapesti helyi érdekű vasutak kárára a czinkotai állomáson rendszeresen üzött fa- és szénlopások tetteszeinek kiderítése körül tanusított észszerű és leleményes eljárásáért.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kupa Mihály, Bagozi Ferencz, Kapusi István, Pelles János, Poszmáyer György és Daczó János őrsvezető cz. őrmesterek, mert mint őrsparancsnokok, továbbá Szücs János és Szentimrei József csendőr cz. őrmesterek, mert mint másodaltisztek általában, de különösen a már 17 hónap óta tartó háboru által előidézett igen nehéz körülmények között minden irányu teendőiket páratlan kötelességtudással, kiváló szorgalommal és minden téren igen jó eredménnyel teljesítették.

Előléptettek:

őrmesterré:

a következő őrsvezető czimzetes őrmesterek:

1915. évi december hó 8-ával:

Bankó János, a VII.,

1915. évi december hó 20-ával:

Dénes Mihály, a III. számú csendőrkerületben, továbbá

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

őrsvezető cz. őrmesterré:

a következő csendőr czimzetes őrmesterek:

1915. évi december hó 20-ával:

Tánczos Kálmán és

1916. évi január hó 1-ével:

Zán Miklós és Kecskés Ferencz, a IV. számú csendőrkerületben, végül:

csendőr cz. őrmesterré:

a következő csendőrök:

1915. évi december hó 8-ával:

Varga Pál és

1915. évi december hó 14-ével:

Domokos József, a VII.,

1915. évi december hó 21-ével:

Szabó Mihály a VI.,

1916. évi január hó 1-ével:

Marosán János Kingya Axent, Jósa Vazul, Gruits Lázár és Boros Tamás. a II.,

Tar Mihály és Gézafi Mózes, a VII. és

1916. évi január hó 16-ával:

Engel Mózes, a IV. számú csendőrkerületben.

Kinevezettek:

1916. évi január hó 16-ával:

Ziegler Emil, VII. számú csendőrkerületbeli őrnagy, ugyanazon csendőrkerület Marosvásárhelyre kiküldönített törzstisztjének segédtisztje, ugyanazon csendőrkerület marosvásárhelyi szárnyának parancsnokává.

Márialaky Imre, VII. számú csendőrkerületbeli százados, marosvásárhelyi szárnyparancsnok, ugyanazon csendőrkerület Marosvásárhelyre kiküldönített törzstisztjének segédtisztjévé.

csendőr járásőrmesterré:

1915. évi december hó 1-ével:

a következő őrmesterek:

Kulcsár Márton,

Czindel Szilveszter,

Poór Lajos,

Gyukits Ferencz és

Mészáros Károly, a II., valamint

Lády Gyula, az V. számú csendőrkerület állományában; továbbá:

1916. évi január hó 1-ével:

Szabó Mihály,

Bardócz Mózes,

Magyari András és

Tóth Ferencz II., az I.,

Tóth Antal II., a II.,
 Pápai József,
 Illés József és
 Uhlyárik József, az V.,
 Horváth András I.,
 Boros Miklós,
 Vámos József,
 Gelencsér Mihály és
 Barcsi János, a VI.,
 Fülöp Áron,
 Bardócz Károly és
 Rutkai János, a VII. számú csendőrkerület állomáiban.

Áthelyezettek:

1916. évi január hó 16-ával:

nemesszeghi Nemesszeghy László, IV. számú csendőrkerületbeli százados, beregszászi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Karánsebesre és

Fonyó Jenő, II. számú csendőrkerületbeli százados, karánsebesi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Beregszászra.

1916. évi február hó 1-ével:

a m. kir. belügyminiszter ural. egyetértőleg:

Reschner Gyöző, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, székelyudvarhelyi szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerületben hasonló minőségben: Topánfalvára.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünékvüli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzsr
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk-ből** intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** címezni kérjük.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A nemi eltévelyedések és a bűnözés.

Irta: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

(Vége).

Azoknak a szerencsétleneknek is — mondottuk — akiknek nemi élete csak árnyékélet, van egy sötét parazitájuk: a férfi prostituált, ki a perverz hajlandóságokat zsaroló, szipolyozó módon kamatoztatja a maga hasznára.

A férfiprostitúció a legrégebb időkbe nyulik vissza. Már az ókorban voltak férfiprostitúáltak. Görög, római államférfiak, a római imperátorok, Nero, Hadrianus udvara csak úgy hemzsegett a csupaszképi férfikedvesektől. Többnyire rabszolgák voltak, kik áruba bocsátották gömbölyded idomaikat. Szabadságot és vagyont hozott ez nekik, nem is szólva arról, mennyi befolyást biztosítottak nekik a pásztorórák a közügyekre. A középkor is többé-kevésbé kedvezett a férfiprostitúáltaknak. A lovagkor tüneményes magaslatra emelte ugyan a nőt, de később, az ugynevezett sátánmisék ocsmányságai ismét felvirágoztatták a férfiszerelmet.

A szónak szorosabb értelmében a férfiprostitúált inkább az újabb idők terméke. A második francia császárság alatt például már valóságos szervezetre tett szert a perverz szeretkezések szolgálatkész söpredéke, mely többnyire a szegény néprétegek züllöttjeiből került elő.

Ma pedig jóformán minden nagyvárosban akadnak szép számmal férfiprostitúáltak, akiknek — mintegy titkos megállapodás szerint — meg van a maguk strichjük s találkahelyük. Budapesten az Erzsébeti kert, Dunapartot és Városligetet, nemkülönben a fürdőhelyeket frekventálják, úgy hogy sokszor van a rendőrség elriasztó közbelépésére szükség.

Mint érdekességet említjük meg itt, hogy voltak Franciaországban egyenesen férfibordélyok is. Ilyen alakult Párisban a Louvre tőszomszédságában 1820-ban, mely teljes hat esztendeig tartotta fenn magát. A bentlakók állandóan orvosi vizsgálat alatt voltak.

Leplezettebb formában még a mai napokban is voltak Párisban férfibordélyok. A rue de st. Martin-utcában például 1905-ig egy garniszálló volt, melynek homoszualis tulajdonosa nemcsak röpké órákra adott ki

szobát a bajszos szeretkezőknek, hanem külön öt-hat 15—22 éves fiatalembert is tartott raktáron, kiket pénzbeli ellenszolgáltatások mellett szívesen bocsátott rendelkezésre a férfiszerelemre vágyakozóknak. Akadt is, ki lakásán mindig egy féltuczat fiatalembert etetett-titott s általában jól tartott.

A prostituált férfi természetesen már a legocsmányabb fajtáju. Még a prostituált nő mellett sok mentség szólhat meg. A nyomor, fékezhetetlen vér kerget sokat a bectelen életre. A férfiprostitúálnál azonban mindez már nem jöhet számba. Czinikus üzletemberek, kik az emberi méltóságot tapossák sárba, perverz állatiaskodásnak is odadobva magukat — pénzért.

Önként következik tehát, hogy erkölcsi lealjasodásuk mihamar átsüpped arra az ingoványra, hol a kriminalitás kezdődik. Majdnem valamennyinél úgy is van. Tolvajok, szélhámosok és gyilkosok vannak köztük, a zöme azonban a zsarolás bectelen kultuszát üzi. Nekik veszeni valójuk nincs, de annál több pénzelő partnereiknek, kiknek társadalmi állása: egész egzisztenciája egy perez alatt összeomolna, ha féltve őrzött titkuk napfényre jönne. Még a börtön is integet feléjük.

A legtöbb állam a homoszualitást büntető törvények büntető paragrafusai között örökítette meg többé-kevésbé súlyos büntetéstételekkel. Így Németország, Ausztria, Magyarország, Norvégia, Svédország, Dánia, Oroszország, Bulgária, Svájc legtöbb kantonja és a legkeményebben Anglia, ahogy Wilde Oszkár, a nagy költő tragédiája is bizonyítja. Ellenben hatályon kívül helyeztek minden megtorló intézkedést Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Török-, Olasz- és Spanyolországban.

Ott tehát, ahol nemcsak orvostanárok, hanem a büntetőtörvénynyel kezükben szigoru bírák is mondanak véleményt és ítéletet a férfiszerelem titkai felett, a homoszualisok kész zsarolási tárgyak is, kiket szerelmi klientelájuk akár egész életén át is zsarolhat.

A fővárosi rendőrség számtalan esetben nyújtott már védelmet az ilyen szerencsétleneknek, akik már csak akkor fordultak a rendőrség segítségéhez, mikor egy-egy ilyen zsaroló már-már türhettelenné vált. A panaszosok még akkor is feljelentéseikben rendszerint elhallgatni igyekeztek zsarolatásaiknak igazi hátterét. Kisérletez-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Arjegyék minden hangszerről külön küldetik.

tek, próbálkoztak... sőt, amint a felelősségre vont szipolyozójuk már csak hosszuból is rátért arra, hogy mik is azok az összeköttetések, melyek a folytonos pénzkövetelésekre felbátorították, ijedten vissza is vonták panaszukat. Kivált, mikor a minden hájjal megkent gyanusított így érvelt:

— Elcsábított, hálójába kerített... Tönkre tett testi- leg, erkölcsileg. Ha az egész vagytonát odaadja, akkor sem kárpótolhatna.

Ebbe az utóbbiba a zsaroló delikvens ugyan szívesen belemenne. Utólag azonban rendszerint kiderül, hogy a «tönkretétel» nem oly szivindító. Magától züllött, lealjasodott emberről van szó, aki professzionátusan elős- ködik s leleskedik az ilyen áldozatokra.

De még tovább is mennek ezek a férfitprostituáltak akik hivatásukká tették maguknak, hogy mások nemi, rendellenességeiből pumpoljanak. Kivetik a hálójukat olyanokra is, kiknek eszük ágában sincs férfibájakra pályázniok. Sok ilyfajta exisztenciá lézeng a nagy- városok homályában.

Goron M. a párisi rendőrségnek volt detektívönöke külön személyenyeket szentel emlékirataiban a «mesterdalnokok»-nak, mint ahogy a párisi néphumor elkeresztelte ezeket a perverz szerelemmel revolvereskedő vitézeket.

A jellemzés kedvéért egy-kettőt ismertetünk:

A zsarolás a fajtalanság elválaszthatatlan kísérője — írja Goron — mert minden férfi, aki még nem vetkőzött ki teljesen önérzetéből, inkább pénzt áldozza fel, semhogy a rendőrség leplezze le szegényét. Ezek a szerencsétlenek tehát a «mesterdalnokok» könnyen szerzett prédái.

A zsarolások legszokottabb neme az áldetektivek szerepeltetése. Módomban volt számtalan ilyen esetet feljegyezni. Sajnos, néha nemcsak a fajtalanságnak áldozók, hanem teljesen ártatlan emberek is kerülnek a «mesterdalnokok» csapdáiba. Vannak férfiak, kiknek semmi takarni valójuk nincs, de erélytelenek és gyávák és inkább kifosztatják magukat, semhogy a rendőrség védelmét vegyék igénybe. Megfélemlenek, inukba száll a bátorság a mosdatlan gyanusítás vagy fenyegetésnek már hallatára is.

A Bois de Boulogne-ban, a Champs-Elyséen vagy nyilvános parkokban sokszor esik meg, hogy egy-egy idősebb urat megszólít egy fiatal ember... majd két férfi rárohan a meglepett öreg emberre s mielőtt az egyáltalában csak egy szót is szólhatott volna, letartóztatottnak jelentik ki.

— Detektivek vagyunk! — mondják harsány hangon, — Mit műveltek?

A fiatalember sirva elmondja, hogy az öreg ur sze- relemre csábítja.

— No látja vén lump! — kiabálja az egyik detektív —

a czinkostársa vallott. Rögton int az egyik arra baktató bérkocsisnak s betuszkolja a «letartóztatott» öreg embert, ki az ámulattól szóhoz sem tud jutni. Aztán feltűnően odaszól a kocsisnak:

— A rendőrségre!

Az uton a detektivek természetesen szóba elegyednek a «letartóztatottal». Ez ugyan erélyesen tiltakozik a meggyanusítás ellen, alapjában véve azonban kezdi belátni, hogy a két detektív és a «czinkostárs» vallomá- sával szemben nem nagyon adhatnak neki hitelt. Ép azért még meg is örvend annak, mikor a két detektív egy pár frázis után kijelenti, hogy nekik sincs inyükre, hogyha egy ilyen tisztos polgárt a veszélybe kell dön- teniök és megfelelő ellenszolgáltatás mellett akár szabad utjára is eresztik. Ezt az ajánlatot majd minden lépre csalt hozsannával fogadja és szívesen feláldozza kész- pénzét, óráját, gyűrűjét és egyéb ingóságait. Akkor az- után az áldetektivek megállítják a kocsit és a kifosztott mehet. Előbb azonban megintik, nehogy újra találjon szeretkezni.

A legritkább esetekben van a megszaroltakban annyi energia, hogy rászedetésük históriáját a rendőrségre bizzák. Rendesen hallgatnak.

Igaz, hogy bátorság is kell az ellenkezőjéhez, mert botrány nélkül nem megy végbe a dolog s nem minden embernek közömbös, hogy mások mit gondolnak fölöle. Néha előfordul, hogy az áldetektivek olyan emberre bukkannak, aki nem engedi magát megfélemlíteni és ellenáll. Abban az esetben a gazemberek igen hirtelen eltakarodnak s ugyancsak gyors léptekkel távoznak, ne- hogy az igazi detektivek kezére jussanak.

Felette kómikus és mégis komoly kalandja akad egy párisi templom sekrestyésének, aki mintegy husz esz- tendeje szolgálta már az Ur ügyét s kit általában tisztességes derék emberként ismertek. Egyik napon az ő kerületébe tartozó rendőrelőljárónál jelentkezett, aki az egyházi személyes ismerőse lévén, szívélyesen fogadta.

— Miért akar sürgősen velem beszélni? Lopás tör- tént talán a templomban?

— Igen, komisszárius uram! — felelte a sekrestyés szomoruan. És könnyekbe fuló szóval folytatta: — a tolvaj magam vagyok.

— Mi jut eszébe? — kaczagott a rendőrtiszt. — Az egész város tetőtől talpig derék embernek ismeri. Hogy mondhat ilyet?

— Sajnos, mégis én vagyok a tolvaj. Nemcsak a templomot loptam meg, ami elég rossz, hanem még a szegényeket is, ami még rosszabb. A plébános ur többször vette észre, hogy a sekrestyében pénz hiányzik s engem meg is bizott, hogy ügyeljek. Csakhogy én vagyok a tolvaj.

A rendőrtiszt sejtette, hogy ennek a dolognak nem mindennapi háttere van és szorgos kérdezősködés alá

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A gallipolii harcokból. — Táborozó török katonák.

vette a gondnokot. Végre ki is vette belőle az igazságot.

— Egy hónappal ezelőtt — beszélt zokogva az öreg ember — a Luxemburg-kertnek egyik illemhelyére mentem. Egy fiatal ember állott mellettem s valami ocsmány megjegyzést tett, melyre én, bár máskor nagyon tartózkodó vagyok, tréfával feleltem. Ezért megbüntette az Isten. Mert abban a pillanatban, mikor az utcára megint kiléptem, két ember termett mellém és rám kiáltottak:

— Csak gyorsan vén lump, gyerünk a rendőrségre! Legalább nem fogod tagadni, hogy tetten értünk!

— Nem csináltam én semmit! — feleltem.

— Jó, jó. Mindent láttunk és hallottunk.

Ijedten kérdeztem, hogy kikkel van dolgom.

— Az erkölcsrendészeti osztály detektívjei vagyunk! — felelték gunyosan, — Azt öreg ugy is tudni fogod, mert ez bizonyára nem az első eset, hogy fiatal emberekkel találunk.

Egész testemben reszkettem. Rettenetes volt elgondolnom, hogy engem, az egyház emberét az erkölcsrendészeti osztály emberei letartóztatnak, hozzá oly időben, mikor a vallásosság ellen hadjáratot indítanak. Mindent felajánlottam tehát az állítólagos detektíveknek, ami csak nálam volt. Pénzemet, órámat...

Ezek mindent elvettek és nagylelkűen utamra engedtek. Egész boldognak éreztem magamat, hisz elkerültem a botrányt, de sajnos szenvedéseim csak most kezdődtek.

Rá következő napon épen az oltárt poroltam, mikor egyszerre az oszlopok mögül egy ember lépett elő.

— Ön a sekrestyés? — kérdezte ridegen.

— Igen! — válaszoltam udvariasan.

— Nagyon szép. Majd megtanítom magát. Először fajtalanokodáson tetten éretti magát, azután megvesztegeti a rendőrség embereit. Tagadása hiábavaló, a detektívek mindent bevallottak nekem. Én fajtalanokodás és hivatalnokok megvesztegetése czimén vádat emeltetek ön ellen.

— Kicsoda ön? — kérdeztem rémulten.

— Az erkölcsrendészeti osztály tisztviselője — felelt nyersen. — Ha tíz év előtt kikerül a fegyházból, szerencséről beszélhet. Mielőtt azonban letartóztatom, értesitem a plébános urat.

A vége az volt, hogy megadtam ennek a «detektívek» is azt az összeget, amit kívánt a hallgatás fejében. A templom pénzéből vettem. És azóta nem volt nyugtom. Folyton zaklattak a legkülönbözőbb ürügyekkel és ráfogásokkal. Most már annyi pénzt vettem el a templomtól, hogy azt soha vissza nem téríthetem...

Akkor még drákói szigorral büntették Franciaországban a homosexuális szeretkezést. Azóta változott a fel-

fogás. Általában mindenütt enyhült a felfogás és nagyon sokan vannak, kik amellet hadakoznak, hogy a homosexualitás töröltessék a büntetendő cselekmények sorozatából. Azzal érvelnek, hogy homosexualisnak születik az ember, úgy mint vaknak vagy siketnémának és kinek jutna eszébe a vakot törvény elé állítani, mert nem lát, a siketnémát, mert nem beszél?!

Az érvelés tuzott ugyan, de gondolkozásra késztet. Mert kétségtelenül vannak esetek, melyek tragikusan szólnak amellet, hogy a homosexualitás nemcsak bűn, hanem szerencsétlenség is lehet, melyet a természet egy rosszkedvű pillanatában már az anyaméhben ültetett egy-egy megfogant életcsirába. Oly gyakoriak is a homosexuálisok öngyilkosságai. Zola egy levelében megindítóan írja le egy homosexuális szenvedéseit:

«Minden erejével ellenszegült annak, hogy e gyalázatos szerelem hivatásának engedjen — írja — s tudni akarta, miért veti meg mindenki, miért sujt rá minden bíróság, mikor pedig husában és vérében magával hozta a nőtől való undort s a férfi után való sóvárgást. Démontól megszállt, a nemi ösztön ismeretlen végzetének odadobott emberi test még nem kiabálta ki ily borzasztón nyomoruságát. Vajjon nem a természet tévedése áll előttünk? Nincs ennél tragikusabb sors s semmi sincs, amit oly sürgősen orvosolni kell, mint ezt?!»

Mások is így vélekedtek. 1904-ben például 2800 német orvos peticionált a Reichstaghoz a fajtalanokodásról szóló büntető törvénykönyvbéli paragrafus eltörlése érdekében.

De hogy ez volna-e az igazi orvoslás, arra mégsem lehet igenlő feleletet adni, nehogy a perverz hajlandóság «szerencsétlenségéből», mely ma félve, bujkálva elrejtőzködik, polgári jogot nyert üzelem váljék minden erkölcsbontó hatásával együtt.

*

Általános emberi szempontból — és a nyomozó kriminalista szempontjából is — végtelen érdekes a nők homosexualitása is, melyet szájról-szájra járó hagyomány a lesbosi szerelem gyűjtőnév alá foglal. Sapho, a nagy görög költő, aki Lesbos szigetén élt, lett volna dicsőítője és művelője. Egyébként ritkábban előforduló jelenség. Inkább a prostituált vagy általában ledér hajlamú nők között fordul elő — neuraszténikus, hisztérikus teremtések — de betéved némelykor a tiszta családi körben élők közé is és sok érthetetlennek látszó tragédia, bűndráma, házasesetfelbontás mögött áll Lesbos. Büntető-törvényünk nem bünteti. Másutt sem büntetendő, egyedül az angol büntető-törvény sujtja kemény büntetés-tételekkel.

A női homosexuálisok külsőleg szintén elütnek a nor-

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarországra legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. ••• Árjegyzék minden hangszertől bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítástól 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

A gallipoli harczokból. — Fegyvertisztogatás.

mális nőktől. Az emlők gyengén fejlettek, a medencezük, az ajkak felett nekiinduló bajuszkisérlet, a hang mély. Hogy minő a lelki világuk, énjük, arra hadd szolgáljon szemléltetésül egy női homosexuálisnak naplórészlete, melyet Bloch Iván «Korunk nemi élete» című nagy munkájában ismertet.

Czime: Gondolatok a magányban.

«Falun születtem — írja a naplózó — s már korán fejlődött ki bennem az álmodozó természet, egy örökös sóvárgás valami ismeretlen, szép, nagy és magasztos iránt. Tizenkét éves koromban már teljesen kifejlett «lány» voltam, szilaj vágyakozással nő után, kit csókolni, becézni kelljen nekem, akire szerelemmel és odaadással tekinthetnék. Huszonnégy éves koromban a világba kellett mennem kenyeret keresni. Egy öreg asszonyhoz kerültem, akinél társalkadónőféle szerepet töltöttem be. Főnöknőm hatvanéves volt. Eleinte meglehetősen ellenszenvesnek találtam, de annyi gyöngédséggel bánt velem, hogy megbékültem vele és lassankint bizalmasa lettem. Minden este ágyához kellett jönnöm és — igazán nem tudom miért — lábát kellett czirógatnom. Egy este azonban a hatvanéves matrona egy rejtett helyre vitte kezem s akkor világos lett előttem, hogy vannak még érzéki gerjedelmei. Észrevettem, hogy érintésem alatt megremeg, hevesen magához ölelt, de én nem éreztem semmit, semmit. Igen, ha fiatal lány lett volna! Végtelenül sóvárogtam szerelem után. Látogatóink sorába egy fiatal kereskedő is tartozott, csinos ember, aki szerelmével megrohant s hosszú habozásom után egy nap mégis arra vitt, hogy a legbecesebb javat adtam oda. Brutálisan vette birtokba testemet... de hideg maradtam. Azt hittem, hogy a kedvesévé tud tenni — csalódtam.

Egy nap csábitóm azzal lepett meg, hogy meg akar nőszülni és pénzt kínált. Felháborodva dobtam a lábaim elé a gyűrűt. De már nem volt maradásom a házban sem. Elmentem. Csak röviden akarom érinteni, hogy hogy küzdöttem egzisztenciámért, hogy gaz férfiak hogyan hazudtak és hogy csaltak meg. Mikor Berlinbe jöttem, sokat olvastam a homosexuális szerelemről, kerestem tehát egy női lényt, kihez szerelemmel közeledhetem, de nem találtam azt, amiről ábrándoztam: lelki szerelmet, melyből a testi fakad. Megismerkedtem ugyan homosexuális asszonyokkal, de azok oly szilaj szenvedélylyel s brutálisan vetették magukat rám, hogy teljesen hideg maradtam. Csak nekem rokonszenves leányjakak csókjánál szállt meg valami kellemes érzés, de az az édes, borzongató mámor, mit én keltettem fel másokban, nálam elmaradt. Azon kezdtem gondolkodni, hogy a természet miért tagadta meg nekem ezt a gyönyört... Melyik nemhez tartozom én tulajdonképen?!

A női homosexuálisok ügyei természetesen nem min-

dig ilyen ártalmatlanok. Akadt azoknak gyakran rendőri hátterük is. Magam is emlékszem egy javithatatlan tolvaj cseléd esetére. A férj mindenáron le akarta tartóztatni, az asszony ellenben feltűnő szenvedélyességgel védelmébe vette. Meg akart neki bocsátani s azt sem engedte meg, hogy a férj elbocsássa a megbizhatatlan leányt. Végre is kiderült, hogy asszony és cseléd között gyöngéd viszony van. Válás lett belőle. Nemrégiben pedig egy prostituált lakására csalt egy kis lányt s czukrok ellenében nagyon is szemérmetlen szolgálókat kívánt tőle. A rendőrség a maga hatáskörében bánt el a prostituálttal.

A kriminalista előtt így egyáltalában nem lehetnek közömbösek a nemi életnek titkai és furcsaságai. Sokszor állunk megfejthetetlennek látszó talányok előtt, keresve egy-egy bűnügy lélektani hátterét. A megoldás kulcsát ilyenkor gyakran a nemi eltévelyedések figyelése és ismerete adja, melyek szintén hozzátartoznak a tökéletes emberismerethez: a nyomozótudomány egyik elengedhetetlen feltételéhez.

Napoleon és az angolok.

Több mint száz esztendeje már, hogy szintén Egyiptomig ért a háború veszedelme. Akkor Napoleon vezette a háborús világ sorát s az angolok uralmát Egyiptomban a francziák veszélyeztették. Ma együtt harcolnak s ha lehet a multat megtagadni, azt a francziák teszik most, a kik mindent elfelejtettek, a mit a legnagyobb harcoss elméjük akart. Hogy menynyire az angoloknak szánt csapás akart lenni az 1798-iki egyiptomi expedíció, már az elnevezés is bizonyítja, a melyet Napoleon a Nilus-vidék meghódítására indított csapatoknak adott. «Az angol sereg egyik szárnyá»-nak nevezte, magát pedig «az angol sereg fővezéré»-nek. De beszéljen tovább a régi, francia krónika, a mely most a kezünkbe került s fakó írásával — a mai, más, de mégis megisméltető események napjaiban — egészen frissen hat: «... Miután az Angliába való átkelés, melyet annyiszor megkísérlelték s a mely sohasem sikerült, a jelen pillanatban is kivihetetlennek látszott, Bonaparte legálább a Földközi tengeren való uralmat akarja magának biztosítani, vagyis a direktórium mondása szerint «az angoloknak ott eléjük állani». És senkisé-

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Zsótkér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvárrőgépek. — Világhírű tűnőküll pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

látszott erre a feladatra olyan rátermettnek, mint Bonaparte tábornok, a ki már Itáliában Arcole és Rivole mellett megmutatta, hogy mit tud és a kit katonái vak engedelmisséggel követték. Ismeretes az 1798-iki vállalkozás eredménye: Malta és Egyiptom megszállása, a mely azonban nem volt tartós. 1801-ben Egyiptom ismét az angoloké lett.

A Nilus országának meghódítása semmiesetre sem volt a végső célja Napoleonnak. Indiára gondolt ő. Bár St. Jean d'Acre sziriai vár bevehetetlensége és a hadseregben borzalmasan pusztító dögvész a tervet pillanatnyilag lehetetlenné tették, ezt a gondolatot sohasem adta egészen fel. A Moszkva elleni hadjárat alatt is előtte lebegett a terv, és számos kijelentése bizonyítja, hogy milyen komolyan vette. 1812-ben ezt mondta egyik tábornokának:

— Ez a hosszú ut tulajdonképpen az Indiába vezető ut. Saint Jean d'Acre óta gondolkodok reá. Európa egyik végéből Ázsiába kell mennem, hogy Angliát szíven találjam!

S Napoleon minden kijelentésében állandóan ott volt az alapgondolat: Angliának, a halálos ellenségnek ártani, ennek az egyetlen ellenségnek, a melylyel szemben Napoleon, a ki alapjában kozmopolita volt, mély, személyes gyűlölettel volt eltelve. Kelet népeivel szemben, a lehető legbarátságosabban viselkedett. Egyiptom kormányzásánál nagy gondot fordított arra, hogy a lakosság vallását, szokásait és foglalkozását ne érintse. Ő maga nagy tekintélyben állott. «Ali Buonaberdis»-nek nevezték, mert a Nilus-ünnepen burnuszban jelent meg. S Napoleon alkalmi arabs öltözetében a jövőre gondolt. A Szuezi-csatornára: az Indiába vezető utra.

Érdekes Napoleon viszonya Törökországhoz. Bár 1798-ban Franciaországnak háborút üzentek a törökök, később a császár teljesen a maga számára nyerte meg őket. Kötöny az 1807. évi levelezéséből, hogy milyen körültekintéssel dolgozott Törökország és Perzsia újjászervezésén. Törökországba francia csapatok és tisztek mentek, a kiknek ellátásáról Napoleon gondoskodott. Itt is az indiai álom lebegett előtte. Az oroszok és angolok közé be akart nyomulni Ázsiába s magával vonni a törököket és perzsákat mint szövetségeseket.

Milyen érdekesek ma a krónika sorai, a melyek azután arról irnak, hogy Napoleon egyszer török szolgálatba akart lépni.

... 1795 őszén jutott erre a gondolatra Párisban. Úgy látszott akkor, hogy a köztársaság elfelejti azokat a szolgálatokat, a melyeket neki tett. Kegyvesztett lett s szeptember 15-ikén a komitétól egy olyan okirat került ki, a mely szerint «Bonaparte brigadéros-tábornok az aktív tábornokok névsorából töröltetik.» Ekkor, a reákényszerített tétlenségbe belefáradva, a Kelet felé tekintett és elhatározta, hogy Konstantinápolyban katonai missziót vállal. «Bonaparte tábornok — írta folyamodásában — arra ajánlkozik, hogy a kormány beleegyezésével Törökországba megy. Reméli, hogy sikerül neki Törökország haderejét fokozni, várait erősíteni és ujakat építeni s akkor ezáltal hazájának igazi szolgálatot tesz. Napoleon megkapta a beleegyezést. Tiszteket is adtak melléje s már indulni akart, a mikor életében egyszerre nagy fordulat következett be, a mely végleg Franciaországhoz kötötte.

Hogy a keleti kérdéssel később is mennyire tele volt a lelke, bizonyítja ez a Szent Helénán tett kijelentése is:

— A komoly problémák — mondta — ezután nem északon, hanem a Földközi-tengeren oldatnak meg.

S hogy Konstantinápolyt milyen sokra értékelte, ismeretes.

— Soha! — Ezt kiáltotta Sándor czárnak, a mikor a tilsiti találkozón Konstantinápoly megszállását említette. — Konstantinápoly értékes kulcs: egész országot ér.

A napoleoni tanításokat az angolok nem felejtették el s a kikkel azoknak érvényt akarnak szereztetni, azok éppen — a francziák.

KÉPEINKHEZ.

A gallipolii harcokból.

Törökország már nincs körülfárva. Az ellenség nem fenyegetheti és nem szorongathatja már oly veszélyes kilátásokkal, mint kezdetben tehette. A legföltettebb pontról sikerült őket kiszorítani, jobbanmondva: megszojtetni. Nem akarta megérni az angol-francia hadsereg, hogy szövetségesei előtt a tekintélyét csorbitó vereségek érvényesüljenek éppen ott, ahol a legbiztosabbra vette a győzelmet. Inkább otthagya tehát csufos kudarcra színhelyét, mint mondá: ügyes stratégiai visszavonulással.

Ahhoz a vérmes reményekhez pedig, amellyel az ántánt a dardanellai támadásokat megkezdte, tudni kell, hogy a háboru előtt, sőt még a mi háborunk kezdetén is az angol volt az úr Törökországban. Nemcsak a tejfelt szedték le a Török birodalom évi jövedelméről, hanem befurakodtak annak katonai dolgaiba is és — természetesen — a pártfogó szerepét játszva, a török erődítéseket, az ő terveik szerint, már évekkal ezelőtt is ők építették, mert még akkor — bár a háboru óta nyilvánosságra jutott tervekből következtetve ez is csak félrevezetés lehetett — az angol-orosz barátság nem állott olyan erős alapon, mint most és úgy látszott, Angliának is az az érdeke, hogy az orosz fekete-tengeri hadiflotta sohase juthasson át a Dardanellákon.

A háboru megkezdésekor azonban, csakúgy lassacskán, mint utóbb Görögországgal szemben tették, kezdtek volna fölényeskedni a törökökkel szemben is és ezzel árulták el tulajdonképeni tervüket. Erre aztán német szövetségesünk kerekedett felül s ezek közbevetésére, hamarosan kiadta Törökország az angol-álbarát utját, szövetségünkbe lépett, ellenségeinknek megizente a háborut, mire a német hadimérnökök és hadi-erőd-építésszek tervei szerint, amennyire csak lehetett, átalakították a dardanellai erődöket úgy, hogy mire az angol francia flotta megérkezett, már az átalakított, védőeszközökkel, és védősereggel jól megrakott erődökkel találta magát szemben, amely ellen csupán hadihajókról és csupán a flotta legénységével küzdeni bizony nem látszott eredményesnek.

Szárzaföldi hadsereget is szállított tehát az ántánt a Dardanellákhoz, de ekkorára a törökök annyira megerősítették a Gallipoli félszigetet, ahonnan a legerősebb támadást várhatták, hogy hiába próbálgatta az ántánt tengeri és szárzaföldi hadereje a védőfrontnak egymás-

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, eszimat a rég bevált izoláló hatású „CAMPOLIN” törvényileg védett vízhatlan borkencőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa ezégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

után és több helyen is az áttörését kierőszakolni, a német vezetőség alatt állott török sereg mindannyiszor dicsőségesen visszaverte az álnok ellenséget, pedig mindannyian tudjuk, hogy a támadó hadsereg hadi felkészültsége messze felülmulta a törökök hasonló ellátását. Igazolja ezt különben az is, hogy mihelyt a municziókban és egyéb hadifelszerelésekben mutakozó eme külömbletet kiegyenlitenünk sikerült, mindjárt visszavonulásban keresett menedéket az ántánt hadserege s inkább zsákmányul hagyta milliókra rugó értékű hadi felszereléseit, csak hogy megtépázott tekintélyét valamennyire megmenthesse. Azóta ugyan vissza-visszatér még időközönként egy-egy ellenséges czirkáló és csakugy távolról, félig támadó, félig menekülő szándékkal lead néhány lövést, azután hirtelen eltűnik, mintha ezzel is jelezni akarná, hogy nem egyéb ez, mint olyan hattyudal-féle jelentőségű végbefejezése a vérmes reménnyel megindított dardanellai támadásoknak. S amint a képeinken látható, az egykedvűen táborozó és fegyvereit tisztogató török katonaság sem tulajdonit ennek különösebb jelentőséget.

HIREK.

Megdicsérések. Az ellenség előtt teljesített kitünő és kiválóan kötelességű szolgálataik elismeréséül megdicsértettek: Benedek Ferencz, I. számú csendőrkerületbeli őrmester, a cs. és kir. 7. hadseregarancsnokság által, Fülöp István II., III. számú és Bakó Simon, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek pedig a cs. és kir. 19. hadtestparancsnokság által.

Adományok. Legujabban a következő adományok folytak be hozzánk: Mészáros Mihály őrmester csepeli őrsparancsnok nejének gyűjtése a rokkant katonák javára 81 K 20 f, e gyűjtéshez hozzájárultak: Mészáros Mihály őrmester és neje 30, Mikhel János őrmester 6-20, Sámson Géza és Takács Vince őrmesterek és Vendég Pál csendőr 5-5, Homola János őrmester 4, Papp Tivadar és Major Gerzson őrmesterek, továbbá Takács István csendőr 3-3, Bankó Mihály, Kiss József, Csöke Pál őrmesterek, Ivanics Károly csendőr, Báthory István és Hand János népfőlkelő szakaszvezetők 2-2, Szabó István, Papp Ferencz, Hegedüs Imre, Putterer András és Vancsura János népfőlkélok 1-1 koronával. — Debreczeni János zombárdi őrsbeli őrmester a Vörös Keresztjára 45-80 koronát gyűjtött és küldött be. — Ezenkívül adományoztak: Kulcsár István miskolci őrsbeli őrmester a hadsegélyző hivatal részére 1 koronát, Pelles János őrmester, aisésimándi őrsparancsnok 16 koronát, Pál Lajos nyugállományú őrnagy 20 koronát, Benczö István alsóvisti őrsbeli csendőr 5 koronát és Gönczi Laos őrmester, magyarádi őrsparancsnok 30 koronát, mindannyian a vak katonák részére; végül a nemzeti áldozatkészség szobrára, a melcsiezi őrs utján, Markovics István áll. tanító és Csehó János ottani községi bíró 2-2 koronát. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Egy népfőlkelő tizedes garázdálkodása. Minárovics János, garamberzencei őrsbeli csendőr január 31-én d. u. 4 órakor, a garamberzencei vasuti állomáson,

szolgálat közben, az ott nagyobb mérvű rendezést és garázdálkodást véghezvitt Slovik Czirill, m. kir. 14. honvéd-gyalogezredbeli népfőlkelő tizedest a garázdálkodás abbahagyására és tisztességes viselkedésre felszólítván, ez engedelmeskedés helyett a csendőrré támadt. Minárovics csendőr támadóját megbilincselni akarván, Slovik a csendőr fegyverét megragadta és azt lefegyverezni akarta, majd a szintén jelen volt Mráz András ugyanazon ezredbeli népfőlkelő kivont szuronyal Minárovics csendőrré támadt. Minárovics csendőr a vasuti alkalmazottak közbenjöttével mindkettőt megbilincselte s őket az őrsre bekísérte, honnan illetékes csapattestüknek átadattak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Harcz a levegőben. Sajtóhadiszállásunkról írják, hogy az isonzói harczonalon a napokban ismét volt egy légharcz, a mely azzal végződött, hogy az olasz repülőgép szédítő magasságról, 2000 méterről lezuhant. November 25-én délután két órakor egyik kétfedelű felderítőnk utra készült. Ebben a pillanatban jelentették, hogy egy ellenséges repülő jelent meg Görz fölött. Egy pilótatiszt nyomban felszállt új egyfedelűjével, a melyet egyenesen légi harcra készítettek. A pilóta egyenesen a Görz mellett megjelent olasz repülőgépet üldözéséhez fogott s midőn visszatért, a következőben mondott el a légi ütközet lefolyását: Az olasz repülő mintegy 2000 méter magasságban Schönpass falu fölött értem el s egészen rövid távolságból — alig 2-300 méter — tüzelni kezdtem rá. Gépfegyverem néhány lövése után észrevettem, hogy az ellenséges repülőgép erősen füstöl. Gyors fordulatokkal és mindenféle manőverekkel igyekezett tüzelésem elől megmenekülni, de én nem tágitottam. Miután ily módon körülbelül 300 lövést tettem, a repülőgép hirtelen eltűnt a mélységbe. Hihetetlen gyorsasággal zuhant, úgy hogy egy pillanatra szem elől tévesztettem. Midőn ismét megláttam a repülőgépet, már a föld színéhez közel erőlködött, hogy az olasz vonalak mögé jusson. Bizonyos voltam benne, hogy az ellenséges repülőgépet a zuhanás harczképtelenné tette. Erre megfordultam és repülőterünkön leszálltam. Annak a kétfedelűnek pilótája, a mely, mint említettük, közvetlenül az egyfedelű előtt szállott fel, a levegőben megfigyelte a harczt és arról a következő leírást adta: Midőn földerítő repülésem folyamán mintegy 2000 méter magasságba értem, egy Farman-típusú olasz repülőgép 500 lépésnyire közeledett felém. Gépfegyveremből mintegy harmincz lövést adtam le, de azután kénytelen voltam a tüzelést beszüntetni, mert gépfegyverem felmondta a szolgálatot. Ebben a pillanatban harci egyfedelűnk egészen közel férközött az ellenséges repülőgéphez és hevesen tüzelni kezdett rá. Az olasz repülőgép nemsokára erősen füstölni kezdett és hirtelen fölfordulva, a mélységbe zuhant. Kétségtelenül nem szándékos zuhanóröpülés volt ez, hanem önkéntelen zuhanás, a mely azt a látszatot keltette, hogy a repülőgépnek nincsen vezetője. E két repülő előadását megerősíti a tüzéréség parancsnokának jelentése, a mely szerint ugyanebben az órában egy Farman-típusú olasz repülőgép lezuhant és tüzéréségünk tönkre lőtte.

A világ legjobb leggyakrabban

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 14 K. Erős acél hangúak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangúak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula

királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszelőgép 30 K, nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

Egy olasz katona üzenete. A 128. olasz gyalogezred egy hadifogságba jutott katonájának naplójában a következő rész van, a mely beszédes tanulsága annak a kijózanodásnak, a mely legalább is az olasz nép küzdő részében már behatolt: «Ti gyáva döngeselyük (vili carogne), ti mindig azt irjátok: «Éljen a háború!» «Éljen a haza!» Éljen a nagyobb Olaszország!» — de ti otthon maradtok, — mialatt a kávéházban ültök pezsgő mellett, itt a Monte Neron ezrek és ezrek hálnak meg; mialatt Olaszország legjobb fiait a vágóhídra czipelik, ti — piszkos csürhe, az élet ocsmány egoistái, — kedveseitek karjai között nem halljátok a sebesültek jajszavait és haldoklók nyögését. De a vérünkkel itatott talajból ki fog sarjadzani a forradalom virága, az a forradalom, a mely titeket a földhöz fog vágni.»

Anglia az alkohol ellen. Angliában új kereszties hadjáratot hirdetnek az alkohol ellen. Tizenegy tekintélyes angol, köztük H. S. Holland, Gilbert Massay, L. R. Phelps, fölhívták bocsátot ki, a melyben megállapítják, hogy elérkezett az alkoholtól való teljes tartózkodás órája. Minden cikknek rohamosan növekszik az ára, pedig takarékoskodni kell. Ez csak egyetlen módon lehetséges — ha lemondunk az alkoholoról. Ha ez bekövetkezik, jelentékenyen megcsökkent a nemzet kiadási budgetje és megvan az az előnye is, hogy nem gyöngít senkit, sőt ellenkezőleg, még erősít. A jó példával maga a király jár elől, az egyház is kiadta már intő szövegét. Angolok engedelmessédjek neki! Így szól a kiáltvány. Vajjon mit szólnak hozzá az angolok? Az angol koreszmárosok, a sör meg a pálinkagyárosok?

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolat kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

D. A. nyug. őrmester. Felszólalását — bármennyire közérdekű is a kérdés — nem áll módunkban közzétenni, mert az amúgy sem érné el a kívánt célt.

O. S. 32 H. gy. 1. Olvassa el lapunk f. évi 4. számában V. M. csendőrnek adott üzenetünket. 2. A nőszülési engedélyt az állományilletékes csendőrkerületi parancsnokság adhatja meg.

B. L. 1. A katonai büntetőtörvénykönyv 5. rész, VII. fejezetében említett vétséget. 2. A kih. btk. 41. §-ába ütköző kihágást, feltéve, hogy a fenyegetés a megtámadottban a veszély bekövetkezése iránt *alapos* félelmet gerjesztett.

Tanácskérő. A kérelem teljesítése az ön szempontjából nagyon is méltánylandó, de mivel annak teljesítése egy másik altisztnak önhibáján kívüli bolygatását és költségekre való döntését vonná maga után, legcélszerűbb egy bekövetkező fogyatéket esetét türelemmel bevárni.

F. J. 90. 1. Szolgálati idő beszámításánál a tényleges állománybavétel napja vétetik figyelembe s így az ön esetében az előző szolgálati idő be nem számítható. 2. A megszakításra való tekintet nélkül betöltött 6 évi tényleges szolgálat után történik.

Biró István csendőr. Rendfokozata hibásan közöltetett, annak megfelelő helyesbítése iránt intézkedés történik.

Bihari csendőr. 1. Ha közzétételére jutaleka postatakarékpénztárba volt elhelyezve, az ott megállapított kamatra, ellenkező esetben az előirt 3 százalékos kamatra van igénye. 2. A szabály világos rendelkezésével szemben magyarázatnak nem lehet helye.

O. A. Névtelen levélre nem válaszolunk.

B. J. csendőr. A szolgálati pótdíj folyósítására az illeték-szabályzat 34. §. 4. pontjában foglaltak mérvadóak.

K. J. 666. Az 1907. évi V. tcz. 36. §-a értelmében az elkobozás jogosult.

T. G. cs. cz. őrm. 1. Ténylegesítésre akkor tarthat igényt, ha 1912 jan. 1-je után nyugdíjaztatott. 2. Igen, engedély nem kell.

Határszéli őrs. Világosabban ismételje meg kérdését.

Erdélyi. Szolgálati ügy.

V. N. M. Igen.

B. J. G. Szolgálati ideje be fog számíttatni. A bélyeget lapunk javára fordítottuk.

Előre. Kérdését nem értjük.

Olvasó. Nős egyének a csendőrséghez nem vétetnek fel. (Cs. 1., I. R. 26. §.)

B. J. 259. Az idegennyelvű okiratok nem fognak akadályt képezni.

Kiváncsi. 1. A rendkívüli évi segély csupán a háromnál több gyermekkel bíró alkalmazott részére illetékes. 2. Sorsjegyei nem nyertek.

K. J. Ügyében csupán méltányosságról lehet szó; az orvoslásnak más módja aligha áll rendelkezésére.

Sz. J. népf. csendőr. E kérdés még rendezésre vár.

Nefejejts. 1. Az 1879. évi XL. tcz. 56. §-ába ütköző kihágás. A bűnjel elkobzandó. 2. Nem.

1876. Jelentkezésre hivatalból fognak felszólíttatni.

Kiváncsi Alsóhomoród. Olvassa el lapunk 1915. évi 32. számában «A. M. őrmester» jelige alatt adott üzenetünket.

1888. K. Szolgálati ügy. Forduljon szakaszparancsnokához.

R. L. Sásd. Állami felügyelet alatt álló magánnyugdíjintézet: «Az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló szövetsége» Budapest, I. Uri utca 70. sz.

Virágos. Irni, olvasni tudás, kisebb jelentések fogalmazása. Egy évi próbaidő és vizsga. A «Kézikönyv» minden jobb könyvkereskedésben megrendelhető. Jelenleg a felvétel szünetel.

G. E. csendőr. Kérését nem áll módunkban teljesíteni.

D. P. 1 és 3. A szárnyparancsnokság döntését kérik ki. 2. Igen. 4. Igen; részletes rendelet a napokban ki fog hirtettetni.

333. Budapest. Az őrsök közzétételének vezetésére vonatkozó határozványok II. fejezet 7. pontjában a járőrök étkezésére nézve megállapított elvek, nemcsak a szolgálatból bevonulók, hanem értelemszerűen a szolgálatba indulók étkezése tekintetében is alkalmazandók. A határozványok ama kitétele, hogy a legénység — hacsak ez a szolgálat érdekével nem ellenkezik — akként vezénylendő szolgálatba, hogy indulás előtt az étkezésben résztvehessen: módot kíván nyújtani arra, hogy pl. a d. e. 11 órakor szolgálatba induló járőr, ha az a főzött ebéd minemőségénél fogva egyáltalán lehetséges ebéddel, ellenkező esetben megfelelő rögtönzött étellel elláttassék.

Talányok megfejtése. Lapunk ez évi 3. számában közölt talányok helyes megfejtése: Képtalány: Hálátlanságnál nincs rútább bűn a világon». — Számtalány: «A hold». — Betűtalány: «Véres». — A beérkezett 129 megfejtő közül nyertes lett Csobánczy L. Róbert csendőr, Breáza (U. p. Pozsorta Fogarasmege, kinek a nyereményt már elküldöttük.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zeneakadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 4-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésüül:

wehrfesti Armandola Wladimir, egy hadseregparancsnokság szállásmesteri osztályánál beosztott, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak;

Tóth Kálmán, a 7. honvéd táborigényes ezrednél beosztott VI. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésüül:

Herold Gyula, a porosz királyi 107. gyaloghadosztályánál beosztott VII. csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 8-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésüül:

Pénzes István és

Varga-Bacsó Márton csendőr cz. őrmestereknek a II., Ötvös Miklós és Benes Gyula csendőr cz. őrmestereknek a VIII.,

Takács János csendőr cz. őrmesternek a IV.,

Moldován János őrsvezető cz. őrmesternek és

Partin Mihály őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésüül:

Tegző Ferencz és

Koroján János őrmestereknek az I.,

Pásztor János őrmesternek,

Csiszár Miklós csendőr cz. őrmesternek és

Jákim László őrsvezető cz. őrmesternek a IV.,

Fülöp József őrsvezető cz. őrmesternek a VII.,

Börcsök Imre őrsvezető cz. őrmesternek a VIII.,

Orbók Gábor csendőr cz. őrmesternek az I.,

Faragó József csendőr cz. őrmesternek, a II.,

Négyesi Lajos csendőr cz. őrmesternek a III.,

Jakó Ferencz csendőr cz. őrmesternek a IV.,

Novák Lajos,

Karabin János,

Kovár Donát,

Szabó Lajos II. és

Fülöp János csendőr cz. őrmesternek az V.,

Kuligovszky János csendőr cz. őrmesternek a VII.,

Biró Antal,

Zöld Sándor és

Nagy Sándor csendőr cz. őrmesternek a VIII. számú csendőrkerületben.

az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

Küzma György csendőrnek, a IV. számú csendőrkerületben.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 20-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésüül:

Király József csendőr cz. őrmesternek az I.,

Csáki Márton csendőr cz. őrmesternek a II.,

Lángi István csendőr cz. őrmesternek az V.,

Czindel Szilveszter csendőr cz. őrmesternek a II.,

Vörös Gyula csendőr cz. őrmesternek az V.,

Juhász József és

Horváth Gábor csendőr cz. őrmesternek a VIII. sz. csendőrkerületben.

Áthelyeztettek:

a m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1916. évi február hó 1-ével:

Suba Lajos, III. számú csendőrkerületbeli százados számvivő, a számvivőség vezetője és

Lázár Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli százados-számvivő, a számvivőség vezetője: kölcsönösen.

Várakozási illetékkal szabadságoltatik:

somlyói és óvári Szilágyi Elemér, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1916. évi február hó 1-től számítandó 3 hó tartamára.

Választott lakhely: Budapest.

Kineveztettek:

a m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

csendőr törzsrőmesterré:

a következő őrmesterek:

1915. évi december hó 1-ével:

Ferenczi Árpád, az I.,

1916. évi január hó 1-ével:

Dicsőfi András és

Kovács Géza, a IV. számú csendőrkerület állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1916. évi január hó 1-ével:

Romhányi István VIII. számú csendőrkerületbeli törzsrőmester a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan». Választott lakhely: Margitta.

Nyusál Ambrus, V. számú csendőrkerületbeli járás-őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1916. évi február hó 1-től számítandó 1-évre.

Választott lakhely: Veszprém.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsege által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Farkas István csendőr cz. őrmesternek az I.,

Benits Sándor és

Tunyogi József csendőr cz. őrmesternek, a VIII. sz. csendőrkerületben.

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Vilkolinszky Kálmán csendőr cz. őrmesternek az V.,

Bereczki Dávid csendőr cz. őrmesternek a VII.,

Landi György csendőr cz. őrmesternek a VI.,

Poszpis Ferencz csendőr cz. őrmesternek az V.,

Nyiri Lajos őrsvezető cz. őrmesternek,

Hevesi József és

Nagy Ferencz csendőr cz. őrmesternek, a VIII. számú csendőrkerületben; továbbá:

Györi János és

Baka János csendőröknek a III.,

Sztrimbély Sándor és

Mravik Péter csendőröknek a IV. számú csendőrkerületben; azután:

Cziegler Mihály és

Marján Márton csendőr cz. őrmestereknek,

Földesi Ferencz,

Móré János és

Hotye Péter csendőröknek, beosztva a 301. honvéd gyalogezredben;

a bronz vitézségi érem:

Blesics Sándor csendőr cz. őrmesternek az I. és

Schlenk Christián csendőr cz. őrmesternek a III. számú csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Balázs György, III. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, két kőborczigány karavánnak — mely Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye személy- és vagyonszolgálatát nagy területen és hosszú időn át veszélyeztette — szakavatott és kitartó nyomozás után történt elfogása, a bűnjelek biztosítása és a bűnösök fölött tartott törvényszéki tárgyalás alkalmával tett s a bíróság által is kiemelt igen értékes tanuvallomása által; a közbiztonság javára kifejtett eredményes tevékenységeért.

a. m. kir IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kozma Sándor, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, az 1915. évben Bereg és Ugocsa vármegyékben fellépett kolera alkalmával a járvány továbbterjedésének meggátlása iránt tett hatósági intézkedések ellenőrzése körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataiért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a. m. kir IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Sörös János és Mikus György III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek, az ellenségnek az ország határán történt betérése alkalmával, a harcban álló csapatok támogatása, elszállásolása és élelmezése, a szétszórta hadiszerek összegyűjtése, általában a hadi célokat szolgáló és előmozdító fontos szolgálati ténykedésük körül kifejtett hasznos, buzgó és lelkiismeretes pontossággal teljesített szolgálataikért.

Valuska Imre. K. Szücs Gáspár, Deés Kálmán, Suhajda György és Kerekes István, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek, a mozgósítás elrendelése óta a hadműveletek elősegítése, katonai érdekek támogatása, a csapatok által hátrahagyott fegyverzet és egyéb hadiszerek összegyűjtése körül kifejtett buzgó és hasznos szolgálataikért.

Homola János, Nagy József II. és Rákóczi Simon III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek, továbbá Varga Lajos és Pencz Pál, végül Varga József I., IV. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök az 1915. évben Bereg és Ugocsa megyék területén fellépett kolera alkalmával, a járvány továbbterjedésének meggátlása iránt tett hatósági intézkedések ellenőrzése körül kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

a. m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Fábián Ágoston csendőr cz. őrmester, egy kémkedéssel gyanúsított és többrendbeli lopást elkövetett, hadapródőrmesteri ruhát jogosulatlanul viselt egyénnek körültekintő ügyességgel történt elfogásáért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi augusztus hó 1-ével:

Oláh Károly őrsvezető cz. őrmester a II.,

1916. évi január hó 1-ével:

Szakál Károly őrsvezető cz. őrmester a VIII. számú csendőrkerületben.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5¹/₂% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

örsvezető cz. őrmesterré:

1915. évi december hó 1-ével:

Takács Vincze csendőr az V. és

1916. évi január hó 1-ével:

Kornea Zakariás csendőr cz. őrmester, az I. számú csendőrkerületben.

csendőr cz. őrmesterré:

1915. évi augusztus hó 1-ével:

Petőfi (Petrovics) István (György) csendőr a II.,

1916. évi január hó 1-ével:

Székely János, Simon István II., Kis István III., Istenes János, Cserneszku János, Majláth Mihály, Mihály Sándor, Czudár István, Boncsa Miklós, Darvas Jeremiás, Rozsnyai Ferencz, Dávid András, Horváth József III., Lukács József, Horváth István VII., Somogyi Sándor, Balogh József II., Kovács István IV., Kovács Albert, Magyar György, Németh János II., Vitályos András, Ádám Dániel és Németh György csendőrök a II., Staskó Károly, Polonyi Pál, Tényi József, Péterfi Ferencz, Petrusovics János, Bende Károly, Hasur István és Cselkó Ferencz csendőrök a III., Bodó Ignác, Balog János I., Kozma József, Májer István, Nekreale Vazul, Pintér János, Pap Benjamin, Rádi Géza, Szabó Domokos, Tarjányi Lajos, Bujáki József, Debreczeni Gergely, Hege-düs Péter, Kocsor Mihály, Sinkó Mátyás, Cs. Szabó Mihály, Lázár József, Oláh Lajos, Halasi József és Bott Mihály csendőrök a IV., Holecz Fülöp, Balázs András II. és Csóka István I. csendőrök az V., Petka Gusztáv csendőr a VII., Tóth László, Kocsis János, Hancs János, Konrád Vilmos, Simadán Pál, Szücs Gyula, Papp László, Pataj János. Bálintoniu Miklós és Pál János csendőrök a VIII.,

1916. évi január hó 12-ével:

Pásztor József, Lakos András, Dunka László és Pintér Cs. János III. a III.

1916. évi január hó 16-ával:

Molnár Bálint II. és Takács István csendőrök a II. számú csendőrkerületben.

Pénzjutalomban részesítették:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományába tartozó alább megnevezetteknek, két nagyobb szabású és igen eredményesen keresztülvitt nyomozás alkalmával felmerült, de el nem számolható kiadások megtérítése fejében, a belügyminiszter ur Balázs György örsvezető cz. őrmester részére 200, Gólyán József örsvezető cz. őrmester részére 40 és Varga Antal örsvezető cz. őrmester részére 50 korona pénzjutalmat engedélyezett.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Kámán József I. csendőr 3 drb 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Ungi Mihály örsvezető cz. őrmester, 5 drb, továbbá:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Lázár József csendőr 3 drb, és Lemák Vazul csendőr 2 drb 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettettek;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Gábor, Fodor János csendőr cz. őrmesterek, Lovas János örsvezető cz. őrmester, Bata József, Szikszai István és Velő Mihály csendőr cz. őrmesterek 3—3 Falb Ferencz őrmester pedig 2 drb, azután:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Varga Antal örsvezető cz. őrmester, Kéri György és Kiss László I. csendőr cz. őrmesterek 4—4 drb, Bolla József őrmester, Udvari Antal csendőr cz. őrmester és Lukács György csendőr 3—3 drb, 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettettek.

Tényleges állományba felvétetett:

1915. évi november hó 1-ével:

Varga Ferencz IV. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett ujbóli felülvizsgálat alapján, mint „szolgálatképes”.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuhája 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünétküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipőkrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** címre kérjük.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre ... 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Visszapillantások.

Irta: *Protector Securitatis.*

Régen volt, ezelőtt 34 esztendővel. Letűnt ugyan már akkor a hirhedt betyárvilág romantikája, a múlté volt a szegedi biztosság korszaka; de azért Magyarország közbiztonsági állapotaival nem birt a pandur intézmény gyenge szervezete megbirkózni s gondoskodni kellett arról, hogy egy modern intézmény modern közbiztonsági állapotokat teremtsen. Nem kellett messze menni; hisz az erdélyi részekben még fennállott csendőrség megadta a mintát és keretet egy új csendőrség megalkotásához.

Tisza Kálmán miniszterelnök erélyes kezdeményezése csakhamar el is készült az 1881: III. törvényzikk életbe léptetésével s az 1882. év január 1-ével a szegedi kerületben már meg is kezdette a m. k. csendőrség uttörő működését.

Nagy munka volt ez a kezdet. Török Ferencz akkor alezredes s az erdélyi csendőrparancsnokság vezetője vállalkozott ennek a nagy feladatnak keresztülvitelére. Az ő szervező képessége, erélye és kitartó szorgalma már az 1881. év második felében összetoborzott egy kis csapatot önként jelentkezett, nagyobb részben tényleges állományú csapattisztekből, altisztekből s részben az előbbeni pandurintézményből átvett csendbiztosok és csendlegényekből. Ez a lelkes kis csapat már az év novemberében megszállta a szegedi kerületet s 1882 január 1-ének éjszakáján már kivonultak az első kakastollas járőrök.

Nagy munkát kellett elvégezni egy teljesen ismeretlen területen nagyobbára fiatal legénységgel és még próbaszolgálatban állott tisztekkel.

A lakosság bizalmatlanul fogadta a gyűlölt «zsandárok» utódjait, sőt a hatóságok sem tudtak eleinte megbarátkozni azzal az elvvel, hogy az új intézmény mellé, de nem alárendelt viszonyt foglalt el velük szemben. Sokszor szőrszálhasogatásig ment az utasítások bírálgatása s akadt akárhány közigazgatási hatósági főnök, aki még az őrsparancsnok címzést is elfogadni vonakodott s a *felszólítás* vagy *felhívás* kifejezés használatát

is megtagadta. Ugyszólván lépésről-lépésre kellett a lakosság bizalmát s a hatóságok támogatását kiküzdeni.

Emellett a felügyelendő területek óriási nagyok voltak. A szegedi kerületnek akkor négy szárnya volt: Szegeden, Nagyikindán, Aradon és Lugoson.

A nagyikindai szárnyhoz pl. tartozott egész Torontál- és egész Temesmegye egy szakasszal Nagyikindán, egygyel Nagybecskereken s egygyel Temesváron. E három szakasznak 60, részben lovas, örse volt. Ugyanezen területen ma három szárny kilencz szakasszal és 127 örssel működik.

Nehéz, fáradságos munkát kellett itt elvégezni s hogy ily mostoha viszonyok között aránylag mégis sokszor bámulatos eredmények lettek elérve s rövid időn belül alapja lett vetve a mai kialakulásnak: abban a vasmakkal kezelt fegyelem és katonai rend mellett jó része volt az egyesek frissen lüktető ügyszeretetének, lelkesedésének s az őrsparancsnokok nemes vetélkedésének.

Bizony sokszor vissza kellett nyulni évekkel azelőtt elkövetett bűncselekmények kinyomozásához. Sok bemohosodott sirhantot kellett felásni, kutakból, trágyadombokból előkeríteni már-már feledésbe ment gyilkosságok áldozatait.

A «vallatás» csak az idők multával szelidült át «kiallhatóság» majd «kikérdezés»-re.

De azért az elért eredményeknél mégis csak a furfang, a leleményesség, néha a csel, de legtöbbszörre a magyar földmiveszből lett csendőr éles esze s természetes logikája játszotta a főszerepet.

Az a tekintély, amelyet a szegedi csendőrparancsnokság (akkor ez volt az elnevezés a kerületi parancsnokság helyett) egy év alatt megalapozott, átment az ország egész területére s három év alatt a kis erdélyi köpüből kirajzott egy oly tekintélyes csapat, amely egész Magyarországot behálózta s megalkotta azt az intézményt, mely a modern Magyarország alkotásai között ma is közelismerten egyike a legsikerültebbeknek és legtehetősebbeknek.

Régi emlékeimből ide iktatok egyet-mást, nem tartva számot időbeli sorrendre, csak hitelességre.

*

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerrel külön küldetik.

Az intézmény megteremtője, első szervezője murai és köröstarcsai Török Ferencz tábornagy volt, ki a kerepesi temetőben hálás alárendeltjei által emelt díszes síremlék alatt pihen hosszú tevékeny életének eredményekben oly dúsz fáradságait. Kidültek régi munkatársai is; de az általa megalapozott szellem ma is átlengi az intézményt s bár az idők folyamán szükségessé vált módosítások és tatarozások modernizálták az épületet; de a régi erős alap ma is változatlanul megmaradt s még ki fog tartani szilárd összetételében időtlen-időig. Ez az ő hervadhatatlan legnagyobb érdeme.

Török Ferencz tábornagy alárendeltjeinek mintaképe volt a szigorú, önmegtagadó köteleességteljesítésben és fáradságot nem ismerő tevékenységben. Szolgálatot követelő ridegnek látszó katona, de igen komoly külseje érző, meleg szívet takart.

Igaz, hogy néha az látszott, mintha a kicsinyeskedésben tulásokig menne, de éppen az ily csekélységnek látszó s a kezdet kezdetén szükséges beavatkozások s aprólékos ellenőrzések vetették meg alapját annak a katonai rendnek és fegyelemnek, mely a m. k. csendőrségnek ma is általánosan elismert jellemvonását képezi.

Mint felügyelő szemléi alkalmával itt-ott belenyúlt a csizmákba, hogy nincs-e kapeza bennök; végigtörölte fehérkeztűs kézzel a kenyérpoleczokat, hogy nem-e porosak, végigvizsgálta a padlásnak és pinczének minden zugát. De kérdem: ha az annyiféle csapattesttől összeverődött alárendeltjei nem az ő példáján indulnak el, vajjon nem-e lett volna a végeredmény felületesség, lanyha szolgálatteljesítés és közömbös ellenőrzés. Kicsinyesnek látszó beavatkozások képezik sokszor a fegyelem alapját.

Mint ember puritán, józan életmódot élt s ezirányban is jó példát adott alárendeltjeinek.

Áldott emléke élni fog alkotásaiban!

*

A budapesti farkasréti temetőben pihen rajnai és körösladányi Stesser György altábornagy, ki mint huszárszázados lépett át a csendőrség szervezésekor s mint felügyelő-helyettes fejezte be csendőrségi pályafutását. Kitűnő katona, szigorú, de igazságos előljáró és tiszta vallásos érzülettel áthatott, nemes gondolkodású ember volt. Akik alatta szolgáltak az igazi bánat érzésétől áthatva bucsuztatták őt az ideiglenes és pár évvel később megilletődve az örök nyugalomba.

Közelében álmódja idealista életének örök álmait testi-lelki jóbarátja Reinle Gábor ezredes. Ő is huszár volt s mint a honvédelmi minisztérium csendőrségi osztályának vezetője fejezte be tényleges szolgálatát. Kitűnő irodai munkaerő volt s az újjászervezés terén elvülhetetlen emlékeket hagyott vissza.

A régi erdélyi csendőrparancsnokság szárnyparancsnokai közül Neugeboren Gusztáv, mint kerületi parancsnok később, mint a honvédelmi minisztérium ügyosztály-vezetőjének helyettese működött még néhány évig, s mint ezredes vonult nyugdíjba. Legteljesebb szakértelme, emelkedett gondolkodása és pedánsága a szervezés első éveiben a legkitűnőbb munkaerővé avatták.

Tisótzky László, mint alezredes kerületi parancsnok, halálos betegségében is végezte a szervezés nehéz munkáját, s eközben váltotta meg súlyos szenvedéseitől a halál Kassán.

Bodzai Sönsér Nándor, mint százados és brassói szárnyparancsnok szervezte a nagyikindai szárnyat, utóbb a budapesti kerület parancsnok-helyettese lett, majd a székesfehérvári kerületet állította fel, s éveken keresztül állott e kerület élén. Innen vonult, mint ezredes cz. tábornok nyugalomba s 1914-ben magas korban váltotta meg a halál egy nagy szenvedéssel összekötött hosszadalmas betegségtől.

Mint hadnagy lépett át a hadsereg kötelékéből az akkor még német nyelvű cs. k. csendőrséghez.

Széles tudású, vasszorgalmu s egész valójával csak hivatásának élő csendőrtiszt volt.

Midőn az erdélyi csendőrségnél a magyar nyelv lett mint szolgálati nyelv rendszeresítve, a német származású és anyanyelvű százados nekifeküdt a magyar nyelv elsajátításának s vas szorgalmával, czéltudatos eréllyel annyira magáévá tette nyelvünket, hogy képes volt úgy a szárny, mint később a csendőrkerületi-parancsnoki sokoldalú irodai ügyködést kifogástalanul elvégezni.

Jellemző az ő nagy szorgalmára és munkabírására az, hogy eleinte mint szárnyparancsnok minden kiadványt maga fogalmazott meg németül, ezt egyes számvivő őrmestere magyarra fordította, ő maga pedig leírta, hogy saját fogalmazványa kerülhessen az irattárba.

De nemcsak nyelvében, hanem érzelmeiben is magyarra lett s családi összeköttetései révén is előkelő posztit foglalt el a magyar társadalomban.

*

Meg kell még itt emlékeznem Schatz Lajos már szintén elhalt ezredesről, aki a szervezés idejében a honvédelmi minisztérium csendőrségi ügyosztályának vezetője volt s különösen a szabályok és utasítások szerkesztése, átdolgozása és magyarra fordítása terén szerzett elvülhetetlen érdemeket.

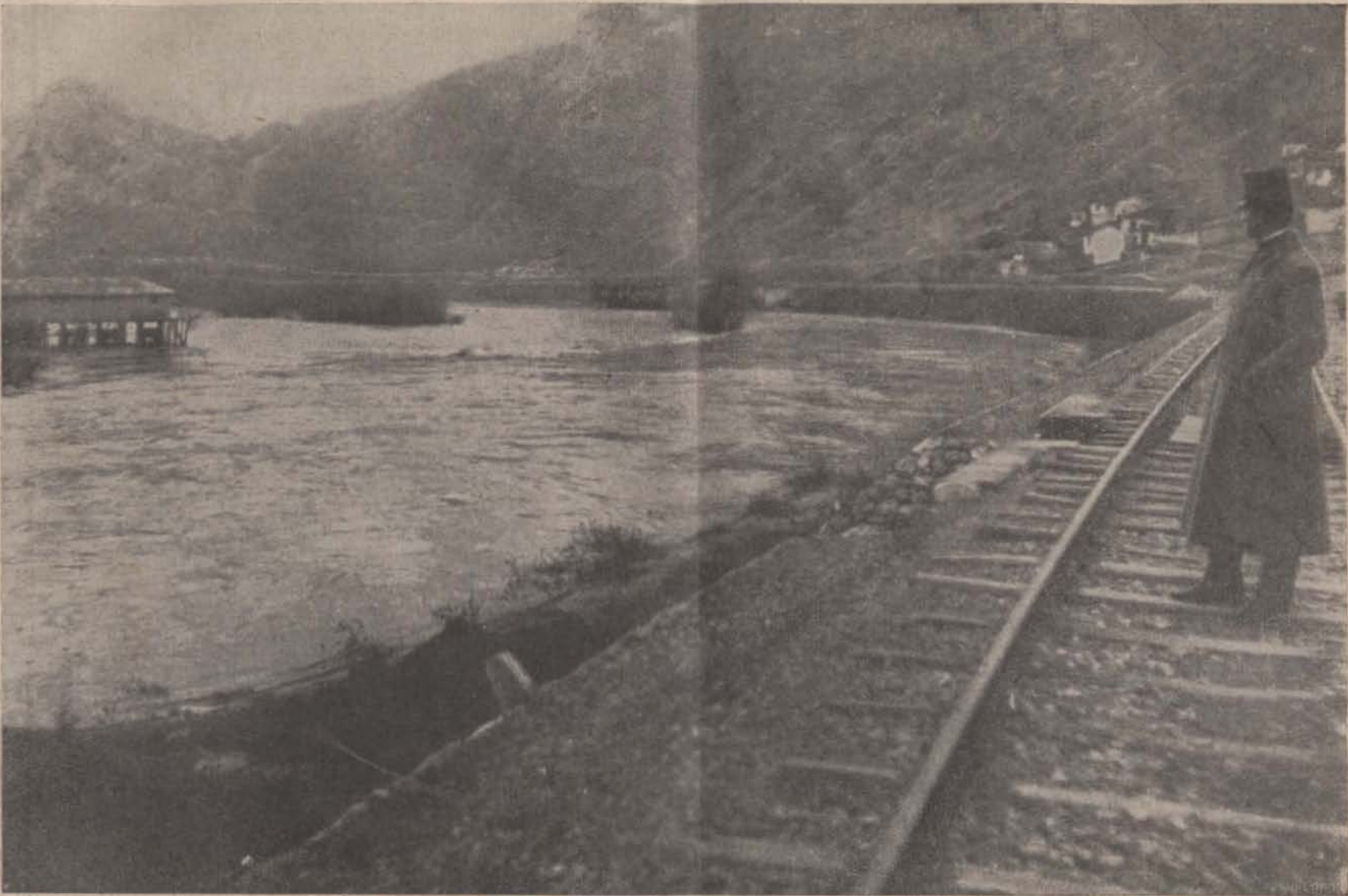
*

Hogy mennyire tulzottak, sőt alaptalanok voltak azok a vádak, melyek eleinte és később is a csendőrség «kinváltatása» miatt emeltettek, sőt néha a tárgyilagosság rovására még a sajtóban is felhangoztattak, álljon itt emlékezetemből egynéhány példa. Főbenjáró bonyolult

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — **Ara K 1.20.** — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész **Kispesten.** Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A görög batáron, — A hol a francia csapatok vereséget szenvedtek.

esetekről lesz itt szó s mégis furfang és leleményesség vezettek a mindég biztos eredményre s fennállott az az elv, hogy többet észszel mint erővel.

Torontál megyében történt. Perjámosi őrsparancsnok akkor Bányay Albert őrsvezető volt, ki 1915. év végén halt el mint ezredes s a brassói VII. kerület parancsnoka. 1882. évben mindjárt a megszállás után számos feljelentés érkezett olyan bűncselekményekről, melyek már évekkel azelőtt lettek elkövetve, de az akkori lanyha és értelmetlen nyomozások folyamán kiderítetlenek maradtak, sőt már feledésbe is mentek. Sok utánjárás, következetes megfigyelések s nyomravezető besugások mégis lehetővé tették, hogy a gyanúsított tettesek (akkor még nem voltak *terheltek*) hurokra kerüljenek. Bányay őrsvezetőnek három nyomozási *«módozata»* volt. Hogy ezek miben állottak, az az ő és alárendeltjei titka maradt.

A főszerepet azonban itt is az a bizonyos *nagy szekrény* játszotta. A perjámosi őrsirodába benyult a pinczetorka s hogy ez a szobát el ne éktelenítse, Bányay őrsvezető a tulajdonos község által egy nagy szekrényt építtetett felibe. Ebben a szekrényben két csendőr kényelmesen elfért, s hogy levegője is legyen, meg jobban hallani is lehessen, sodronyhálóval ellátott szeleelőlyukai is voltak. Itt lettek a gyanúsított tettestársak rövidebb-hosszabb ideig egyedülhagyva, mert az őrsparancsnokot kihallgatás közben ismételtén kiszólitották az irodából. Az ilyen műszüneteket azután felhasználták a czimborák az összebeszélésre s kitanításra, amit a szekrényben a csendőrök végighallgattak. S az eredmény az volt, hogy az egyik hullát a kutból, a másikat a trágyadombból kerítették elő, hol már négy év óta rothadtak, de azért a csontok megtartották a *külsőszak* nyomait.

Egy más esetben egy csendőr szerepelt az irodában, mint jegyzékvezető s az őrsparancsnok kihallgatás közben ki s be járt. Ezen idő alatt a csendőr háttal a bejáratnak fordulva szorgalmasan irogatott. Ez alkalommal két cigány volt a deliquens, kik a pauzákat szorgalmasan felhasználták arra, hogy egymás között cigány nyelven sugdossanak. De mily nagy volt csodálkozásuk, mikor nekik később az őrsparancsnok egész részletességgel felolvasta az általuk elkövetett gyilkosság körülményeit s egyenesen odavezette őket, ahol rövid keresés és ásás után nemcsak a hulla, hanem a gyilkoló szerszám is előkerült, melynek tulajdonjoga is kétségtelenül rábizonyult a két cigányra. Az irodában szorgalmasan jegyezgető csendőr azonban nem volt más mint a csendőrruhába bujtatott cigányprimás.

(Vége köv.)

A lókötés.

Korrajz a régi betyárvilágból.

Irta: * * *

Legel a ménes, de nincsen sok baj vele, mert kora délután lusta az állat. Egy ember kerülte mindössze, a többi a szárnyék azon oldalára került, ahol árnyékot vet. Jó hely a szárnyék nagyon, mert bárcsak nádból és kákából fonják, enyhét ad. Egy kis szellő is jár, az felettébb kellemes és hever a gyepen a hosszú, nagyorru Zákány, a számadó és körülötte a bojtárnép. A lakos pedig alszik abban az árokban, ami a szárnyék körül ásva van, hogy egész közelébe ne férközhessen a játékos kedvű állat és ki ne rughassa az oldalát.

Lakos néven azt a férfit kell tisztelni, ki állandóan a szárnyék és a cserény körül van és az ételek főzéséről gondoskodik. Másként éjjeli örködésre lévén köteles, a nappalt alvásra fordítja. Ma ép jó ebédet főzött, sok hus volt a bográcsban, bár egyedül a jó Isten és a lakos tudná megmondani, mily pénzen vették; azonban elég az avval, hogy hus volt, a népek a bográcsból ki is ették és tarhót ittak utána, mely a ló közé kevert marhák tejéből származik.

Igy a szárnyék mögött hevertükben ahogy pipáztak volna, szóval tartotta őket egy czifra legény, aki nem arról a tájról való volt. Ezen a tájon ugyanis mód felett egyszerűek az emberek és a ruházatukban nincsen semmi nevezetes, míg a czifra legény olyan rojtos gatyában van, hogy mindenki megnézi. Nem is idevaló ő kelme, hanem arra feljebb, pestmegyei földeken van a szállása, ott bojtárkodik a Zubornyák esokornál. Nem lehet tudni, miért is jött erre? De hát jövet, délre csak betért ide pihenni, ahol Zákány szivesen fogadta, mert Zákány és Zubornyák a régi időből ismerik egymást és szegről végre tekintve a dolgokat, sógorok is.

Közben lovasok tűnnek fel a puszta szélén, amint erre haladnak.

— No — mondja Zákány és a legényre néz.

De nyugodt a legény, ügyet se vetve a dologra. Mert a lovasok közt városi katonák is vannak, ami onnan ismerhető fel, hogy az oldalukra kötött kard megcsillan a napfényben.

Amint közelebb érnek, látható, hogy csakugyan azok, három lovaslegény meg a pusztakapitány. Odaköszönnek, leszállnak és megeresztik a lovakon a hevedert.

— Erre jártunk, hát megpihenünk egy darabig — mondja a kapitány Zákánynak, ki láthatólag örül ezen megtiszteltetés felett. Kinálja is hát azonnal, amiye van. Van pedig egy kis dohány a cserényben, valamint el van oda téve egy csobolyó bor is, de annál több aztán nincsen, sem égen, sem földön. Az árokban felköltik a

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású «CAMPOLIN» törvényileg védett vízhatlan bőrkencőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa özégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utoza 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

A görög határon. — A Vardar Köprüli alatt.

lakost, hogy hozza elő, miután régi pusztai szokás szerint a cserény szent hely és más nem teheti be oda a lábát, csak a lakos. Kis négyszögletes hely csak az egész, körülvéve derékig érő kerítéssel, amire kis ajtó szolgál guzsba font gárok. A kerítésen belül vannak a subák, a ruhafélék, az ágas, amin főznek, a bogrács meg az ételnek való elemózsia tarisznyákban, meg a kenyér. Mindezekért a lakos felelős s oda ezért nem szabad másnak belépnie.

Előhozza a dohányt és a bort, mire csendes beszélgetés indul.

— Hát az a legény, a rojtos gatyában, kiféle? — kérdezi Zákánytól a pusztakapitány.

Megnyugtatólag int vissza a csikós számadó:

— Oda föl való, a sógorhoz, a Pestmegyébe. Erre járt, hát itt megpihent.

— No jól van.

— Mi ujság tífelétek, legény? — szól hozzá a kapitány.

— Nincs ott semmi, uram — felel a bojtár — csak hogy nagy szél volt a mult hétön nagyon.

— Hát aztán?

— Aztán valami harmincz ló elmönt a ménösbül, hogy némőj része ma is oda van.

— Talán te is azokat keresed?

Csak int a legény nagy nyugalommal, hogy úgy van. Majd hozzát teszi:

— Négyen járunk utánuk, de én még egyet se tanultam. Pedig már a Maroson is tul voltam.

Zákányval azután hivatalos dolgokat tárgyal a kapitány, hogy már majd a jószágolvasásnak itt lesz az ideje. Valamelyik héten rá kell keríteni a sort.

Ez az ellenőrzés arra nézve, hogy ki van-e váltva minden állat után a pusztabér. Mert ha a pusztás a gazdákkal egyetért, sok olyan jószágot legeltethet, amelyekért mit sem fizetnek.

— Löhet gyünni mindég, — feleli a szóra Zákány — itten nincs váltatlan egy se.

— Vannak-e jó csikók most idekint?

— Van egynéhány — feleli rá Zákány.

— Csináljunk egy kis futtatást — mondja a kapitány, — nézzük össze, hogy melyik a jobb. Majd próbálkoznak az én legényeim is.

Zákány mosolyog a bajusza alatt, hogy nini, már megint okoskodnak. Tudja nagyon jól, hogy nem azért akar futtatni a kapitány, [mintha kedve telnék benne, hanem mert a csikósok nyerges lovait össze akarja mérni a legények lovaival, hogy melyik jobb? Az ilyen tapasztalatokat alkalom adtán fel lehet használni, már t. i. olyan alkalomkor, mikor kergetni kell valamely lovast. De mert bizonyos, hogy ezen a futtatáson csak

a csikósok lesznek az elüljárók, Zákány mosolyog és kiadja a parancsot, hogy hát legyen futtatás.

A bojtárok elszélednek a mezőre, a legelésző ménes közé, hogy elhozzák a kedvencz lovukat. Még a lakos is otthagyja őrizetlen a szent cserényét, ami ugyancsak nagy dolog és ló után megy, mert jó mulatság az ilyesmi. Csak az idegen bojtár hever a földön.

— Hát te? — kérdi tőle Zákány.

— Nem én — feleli a bojtár.

— Mért?

— Sokat möntem már a lóval, estére pedig otthun akarok lönni a ménösnél. Hát most evvel nem fárasztom.

— Jó, jó — hagyja helyben Zákány, — de hát másik lovon eredj. Van itt öleg, válassz.

Az idegen bojtár is megindul erre és szemlélődve tekintí végig a ménesben a fiatalabb csikókat. Jól szét néz, mikorra talál egy kedvére valót. Annak a nyakába kötelet vet s behozza a szárnyék mellé. Onnan futtatnak. Jó messze a mezőségen látszik egy kettős kut, odáig kell menni, meg vissza.

Meg is indulnak nagy robajjal és hiába erőlködnek a kapitány legényei, már feleuton elmaradnak.

Ahogy pedig visszafelé jönnek, Zákány bojtárjai maradnak el és elsőnek ér vissza a cserényhez Zubornyák bojtárja.

Most aztán mindnyájan jól végignézik a csikót, melyet kiválasztott.

Vékony, deresszürke állat, a homloka csillagos és mind a négy lábára kesely.

No hát ezt nem tudták eddig, hogy ez ilyen jó ló, majd megörül a gazdája, ha érte jön... Mielőtt visszacsapnák a ménesbe, Zubornyák bojtárja nagyon rajta felejtí a szemét. Aztán, mint aki eleget pihent már, nyergeli a maga lovát, hogy utnak induljon. Tiszteségtudóan elkezel mindenkitől a legény és nekivág a nagy pusztaságnak. A kapitány is nyergeltet, legényeivel együtt elvonul, a ménes és őrzői egyedül maradnak. Lassankint estére hajlik az idő, a nap már a kut ágának tetejéről is lehaladt és a föld peremén lebeg.

Este lesz. A homály, mely a pusztát borítja, titokzatosságot kölcsönöz neki, a mély csend, mely az egészre ránehezedik, áhitatot ébreszt, mintha a Teremtő lelke lebegne a föld felett.

A ménesben megfordulnak a lovak s mig eddig ki felé legeltek, most befelé — a cserény felé haladnak. A cserényen belül parázs van az ágas alatt; vacsorára tarhonyás krumplit főz a lakos. Mikor ezt megennék, kiadja a szüröket és subákat is. A bojtárok még egyszer körüljárják a ménest, azután mindenki elfekszik a cserény körül, csak a lakos marad ébren. Pipál és olyankor megpiszkálja a tüzet, mert annak a nézésével

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlés, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünékküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

A görög határon. — Német gépfegyver-osztag egy maczedóniai határhegyen.

szoktak így magányosan elmulatozni. Órák hosszáig elnézik szótalan a paraszat, amint szilánkol. Bár ez nem mindig jó foglalkozás. mert ime, ahogy felvirrad a hajnal és előjönnek a subából a bojtárok, azonnal meglátják, hogy az éjjel baj történt. Mert ahogy szétnézének a ménes közt, önkénytelenül is keresni kezdi a szemük a tegnapi hires csikót. De az sehol sincs. Jobban megnézik, keresik, de csakugyan nincsen. Zákány is belenéz a lovak tömegébe, de ő sem láthat egyebet, minthogy nincsen csikó.

Két bojtár lóra kap, hogy majd szétnéznek a pusztában, hogy nem kóborolt-e el az állat, mert a lónak is van olyan tulajdonsága, mint a birkának, hogy néha álmában fölbred és megindul, maga sem tudja, hogy hová?

A lakos nagyon bizonyítgatja, hogy másként nem is lehetett, mert az éjszaka semmi nagyobb zajt nem hallott. Zákány ránéz, nem szól semmit, nyergel, megindul és még délelőtt van az idő, mikor izzadt lovával megáll ott fent Pest vármegyében a pusztán, Zubornyákék szárnyékja előtt.

Ép ott van a cserény körül maga a gazda, aki nagyon megörül Zákány jövetelének.

— Aggyon Isten sógor! — mondja.

— Aggyon Isten sógor! — feleli Zákány és leszáll a lóról.

— No sógor, — kérdezi Zubornyák — tán valami baj van?

— Nincsen az sógor — feleli Zákány.

— Hát annál jobb.

Zubornyák rögtön ételre hívja Zákányt és valami finom cserény ez a Zubornyákéké, mert még disznólábat is hoz elé a lakos. Sonka, nyár közepén a cserényben, nagy sor ez nagyon és a vendég megtisztelését mutatja, hogy Zubornyák a legjobbat adja, amije van. Eszegetnek hát és aludt tejet isznak hozzá.

Zubornyák azt kérdi:

— Hát mijáratban sógor?

— Hát csak erre jártam sógor — mondja Zákány.

— De tán mégis köll valami bajnak lenni sógor, — firtatja Zubornyák.

— Egy kicsi van is sógor, — adja most tudtul Zákány.

— Kendéktől való bojtár járt tennap mifelénk, de alighanem elhozott egy deres csikót. Csillag a homlokán, kesely a lába.

— Oh, az akasztófárávaló! — kiált fel Zubornyák.

— Pedig megmondtam nekik, hogy arra a kendtök felé ne markolásszanak.

Zubornyák azonnal adja a parancsot a lakosnak, hogy «aki ló az éjjel gyütt», akármilyen messze van, téríteni kell vissza. Ők majd mennek rá szemközt.

Ahogy a lakos a hirt tovább adja és visszajön, lóra ül a két számadó és mennek befelé a pusztába. Idő múltán jön rájuk szemközt néhány csikóval egy bojtár, ott van köztük a csillagos homloku deres.

— Ez az, — mondja nyugodtan Zákány.

— No, — szól Zubornyák a bojtárnak — ezt a derest most rögtön leviszöd a szögedi pusztáig. Mikor beértél a pusztaszélbe, elcsapod. Értöd-e?

— Értöm, — felel a bojtár s kicsapva a többi közül a derest, sebesen megy vele lefelé.

— Én mög majd — folytatja Zubornyák, — ezt a többit visszahajtom.

— Hát Isten álgya meg sógor, — köszönt el Zákány.

— Isten álgya mög kendet is sógor — kezel Zubornyák. — Mire kend hazaér, otthon lösz már a deres.

Zákány jó estefelé ért haza, mert már nincs ok a sietésre.

Ahogy a méneshez közeledik, kiabálják már elébe a bojtárok:

— Möggyütt a csikó!

Ezzel fogadja a lakos is:

— Möggyütt a csikó — jelenti. Váltig mondtam én, hogy nem vitte el azt senki, hanem csak úgy magától kódorgott el.

Zákány ránéz, de nem szól semmit.

A számadó sógor tekintélyét nem szabad csorbitani a bojtárnépség előtt.

KÉPFINKHEZ.

A görög határon.

Szerbia elbukása után a görög határon állottak meg a központi szövetséges hadseregek. Felvetődött a legújabb probléma: átlépjék-e görög Macedónia határát, hogy a Szalonikinál összpontosított angol-francia-szerb hadsereget megtámadják, vagy bevárják, míg azok támadnak s csak azoknak esetleges üldözését folytatandó, nyomuljunk majd be a görög területre, mint rendes következményeképp a győztes fél jogainak.

Afelől ugyanis, hogy az eddig is győzelmesen haladó központi szövetséges seregek a Vardar folyó mögé visszahúzódtak, ott is megfogják verni, sem akkor nem volt, sem most nincs kétségben senki. Görögország semlegességére való tekintettel azonban, a görög területre való benyomulásra bizonyos expedienst kellett felállítani annál is inkább, mert e semleges állam nélkül is sulyos helyzetét nem akartuk még azzal is sulyosítani, hogy a területére való előzetes megállapodás nélküli behatolás által a velünk való titkos egyetértéssel legyen meggyanúsítható s ezen alapon az ántánt, jogtalanul ugyan, de az erősebb fél jogán, még több kellemetlenséget okozzon a háboru alatt még eddig semlegességet tanúsító görögöknek.

Azóta már létrejött az erre vonatkozó megállapodás

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zeneakadémia házi hangszerkészítője legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök küldönös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

amely szerint Görögország, amint eltúrte, hogy az ántánt befészkelje magát egy jókora darab görög területre, ép úgy nem fog akadályt gördíteni a központi szövetségesek seregeinek ugyanazon területen leendő hadimüködése elé sem.

E megállapodás eredményeképp már ott állanak a német-osztrákmagyar-bolgár és török seregek a képeinken bemutatott vardamenti és környékbeli területeken, teljesen körülkerítve a Szaloniki felett elterülő ántánt tábor szárazföldi részét. Még eddig nem szivárgott ki pozitív hír egyik részről sem arra nézve, hogy a várható offenzívát melyik fél fogja megkezdeni. Szélcsend van mind a két részen. Legalább eddigelé mást nem tudhatunk. Ez a szélcsend azonban mind a két részről való erős készülődés jelenségeit takarhatja. Mert, hogy a Balkán e részén, a több évezredes Szaloniki véráztatta környékén a háborus felek egyik legvéresebb — talán épen döntő — mérközése fog legközelebb megtörténni, azzal előző hírek nélkül is körülbelül tisztában lehetünk.

HIREK.

Az 1916. évi Csendőrségi zsebkönyv e hóban megjelent. Akik e zsebkönyvet megrendelni szándékoznak, azt a könyv árának és 20 fillér portónak a m. kir. III. számú csendőrküldési parancsnoksághoz való megküldése mellett megrendelhetik. A zsebkönyv ára vászonkötésben 2, bőrkötésben 3 korona.

Adományok. Legujabban a következő adományok érkeztek be hozzánk: a vak katonák részére: a kimpolui nyágyi őrstől 30 K, Szabó Jeremiás őrmestertől 5 K, Bara Ferencz őrsvezető cz. őrmestertől 10 K 20 f; továbbá Pápai Ferencz őrmestertől egy darab zsebkönyvre beküldött összeg maradványa: 2 K 80 f az internátus javára. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Jegyzés a hadikölcsönre. Bara Ferencz őrsvezető cz. őrmester, az uncsukfalvai őrsről, az eddigi három hadikölcsönre összesen 1200 koronát jegyzett.

Kérelem. A vashidegkuti őrsparancsnokság nevében Zsiborács István őrsvezető cz. őrmester felkéri azon őrsparancsnokságot, amelyhez Gyuricza Mihály barsmgyei illetőségű népfölkelő gyalogos beosztva van, erről hivatalosan értesítse azon célból, hogy az általa érdembe hozott 10 K 80 f étkezési pótlékot részére elküldhesse. Ha esetleg Gyuricza népfölkelő már nem volna a csendőrségnél, azon őrsparancsnokság értesítése lenne kívánatos, amelyhez legutóbb beosztva volt. Ha esetleg illetőségi helye a bajtársak előtt ismeretes lenne, ennek a közlését kéri a vashidegkuti őrs, hogy az összeget Gyuricza szüleinek, esetleg hozzátartozóinak elküldhesse.

KÜLÖNFÉLÉK.

Gummi növényekből. Langlet, a götebörgi műszaki főiskola rektora közli, hogy William Erichsonnal együttesen oly eljárást talált fel, a mely által gummit növényekből lehet előállítani, a mely növények bőven fordulnak elő Svédországban. Az így nyert gummit mindenestre szigetelőanyag készítésére lehet használni.

Németország és Franciaország szaporodása. Egy francia újság német adatok alapján állítja, hogy Németországban minden 16-ik másodperczen egy gyerek születik, tehát óránként 225, ebből 116 fiu és 109 leány. A 225 születésre 125 halálozás esik és így Németország óránként száz fővel szaporodik. Ezzel szemben Franciaországban Franciaországban 1913-ban 745,529 születést jelentettek be és 703,628 halálozást. A születések többsége tehát mindössze 41,901. Franciaországban óránként csak 85 születés van és 80 halálozás. A népesség tehát óránként csak öt fővel szaporodik. Ezen kívül megállapítja a francia lap, hogy Németországban ez idő szerint 11 millió 9—12 éves fiu van, míg Franciaországban csak 3 millió.

Az oroszországi állapotok. A kopenhágai «Politiken» bergeni munkatársa jelenti: Az itt átutazó oroszok a legfeketébb színekben ecsetelik az oroszországi állapotokat. A rettenetes hideg, a városok, különösen Pétervár és Moszkva szegénysorsu lakossága soraiból számos áldozatot követel. Karácsony táján az utcákon minden nap találtak megfagyott embereket. Ilyen nagy hidegek már évek óta nem voltak. Valamennyi nagyobb városban ugyszólván semmi munka nincs. A városok munkáslakosságában nagy az elkeseredés az angolok ellen, a kiket azzal okolnak, hogy sokkal tételebbek, sem hogy a háborút rövidesen befejezhessék. A legutóbbi gallipoli kudarc csak erősítette ezt a hangulatot, a melynek már nagy orosz lapok is kifejezést adnak. A háború folytatása iránt már senki sem érdeklődik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vizsra nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Borsód. 1. Családi pótlék csupán akkor engedélyezhető, ha a saját jövedelemmel nem bíró családtag a kérelmezővel közös háztartásban él. 2. Lakbérpótlék nem illetékes. Azt azonban kérheti, hogy az ottani különleges viszonyokra való tekintettel, a kinstár által bérelt szabályszerű lakásban helyeztessék el. 3. Nem illetékes.

Ujlaki cs. cz. őrm. Kérje szolgálati uton.

Kuti népfölkelő. A kih. bünt. törvény vonatkozó szakaszai férfi és nő között, a cselekmény elkövetését illetőleg különbséget nem állapítanak meg. Elkobzás nincs ugyan előírva, de mint bűnjel biztosítható.

K. J. Nincs előírva; a vonatkozó szabályzat csupán azt követeli meg, hogy a «megélhetés feltételei anyagi tekintetben kellőképen biztosítva legyenek».

Öreg bizf. 1. E kérdés nincs még rendezve. 2. Segélyben csupán azok fognak részesítettetni, kik az 1912. év január 1-je előtt helyeztettek nyugállományba.

8. Nem, mivel kiléte a járőr előtt ismeretes lévén, kézrekerítésére más mód is rendelkezésre áll.

B. J. őrmester. Az útmesteri tanfolyamok s egyáltalán az ezen állások betöltése a háború alatt szünetel.

Érdeklődő. A pótszárny-parancsnokságnál kell kérnie.

Szakaszvezető. Igen.

HEGEDÜ Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébena felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziessen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kfr. szab. hangszergyár

CZIMBALOM szab. aczélszerkezettel, részletre is. Csodaerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** ősrégi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71. Fuvolák, ozipiterák stb. Hurok. Javításijműterem stb.

Nyirvidéki cs. őrmester. Igen. Hogy mennyit. az községenként különbözik.

K. J. Pancsova. 1. Mi sem adhatunk más tanácsot. 2. Egyelőre még csupán terv.

G. J. Pély. 1. Igen. 2. Olvassa el lapunk múlt évi 52. számában «Szilágyi őrmester» jelige alatt adott üzenetünket.

88—00. 1. A leszerelés után fog rendeztetni. 2. A laktanya-szabályok 2. §. 28. pontja.

S. J. volt csendőr. A hadtápkörlethez nem tartozó területen szolgálatot teljesítő és csendőrségi élelmezésben álló népfölke-lökre és karhatalmi katonákra vonatkozik.

Bácska. Igen.

Befejezve. A hadrakelt sereg leszerelése után.

Hortobágy. Igen, az 1912. évi LXV. tetz. 16-a alapján.

Pilszkó 5555. Nem.

Vitakozók 1886. «Dicsérő okirat. A szerémségi és bánáti hadseregszázadosparancsnokság, C. J. csendőrnek az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a legfelsőbb szolgálat nevében dicsérő elismerését fejezi ki.»

G. M. B. 1. Igen; különben olvassa el lapunk múlt évi 33. számában «888» jelige alatt adott üzenetünket. 2. Embere válogatja.

Sárqa Rózsa. 1. Igen. 2—3. Igen, de csak a nyugdíjazásnál jöhet figyelembe.

N. Z. Laikus. Tőzsde vagy börze az a helyiség, a hol kereskedők, bankárok, vállalkozók, tőkepénzesek, részvénytársaságok képviselői rendszeresen összejönnek, hogy egymással közvetlenül vagy ügynökök és bizományosok közvetítésével ügyleteket kössenek, árúknban, értékpapírokban, váltókban stb. Magyarországon egy tőzsde van, a budapesti áru- és értéktőzsde. A tőzsdén való játszás, az értékpapírok, részvények stb. árfolyam-mozgalmának kiaknázása vétel és eladás útján.

Nyugalmozott csendőr. Mint czimzetes rendfokozat jöhet figyelembe s így a legalsóbb zsoldilleték jár.

Kárpáti. 1. Egyelőre nincs tervbe véve. 2. Bizonyos esetekben igen. 3. Főlölesleges.

Örvezető. A kérdéses rendelet a segédszolgálatokra alkalmazott tanítókra vonatkozik.

I. F. Ismert és bevált háziszerek: édes tejben feloldott kénesgyujtó; cukorral kevert boraxpor elhintve, avagy állott sör egy mélyebb, sima oldalú tálban, melyhez apró fácskákából feljárók támasztandók.

R. J. Nem viselheti.

600. Szolgálati ügy.

P. 50. A meghaladott 12. életévtől a be nem töltött 18. életévig.

O. D. 1914—1915. Nem számítható be.

F. D. Egyelőre nincs tervbe véve.

000. Igen.

1916. Aranyos. A kiadott rendelet a csendőrségre is érvényes.

2222. Szolgálati ügy, forduljon szakaszparancsnokához.

Zs. J. Kérhetik.

30 és feles. 1. 440 K nyugdíj, 160 K lakbérnyugdíj és évi 192 K sebesülési pótdíj. 2. A kerületi parancsnokságtól kérje.

Cs. k. 1. Igen. 2. A kih. bünt. törvény 127. §-a szerinti kihágás.

D. Ilyen sorsjegyekről nincs tudomásunk.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsege az alább következő kinevezéseket legkegyelmesebben teljesíteni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

alezredesekké:

1916. évi február hó 1-ével:

1916. évi február hó 1-ei ranggal:

a következő őrnagyokat:

gyergyóújfalvi Egyed Józsefet (1. rangszám:) a II. és altorjai Lőrincz Ignácot (2. rangszám:) a IV. számú csendőrkerületnél.

őrnagyokká:

1916. évi február hó 1-ével:

1915. évi november hó 1-ei ranggal:

Wachsmann Villmos századost (26. rangszám) a III. számú csendőrkerületnél, továbbá:

1916. évi február hó 1-ei ranggal:

Hegedüs Gyula századost (1. rangszám) a VI. számú csendőrkerületnél.

századosokká:

1916. évi február hó 1-ével:

1916 évi február hó 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:

deési báró Diószeghy Tibort (1. rangszám) a III. és Mórítz Lászlót (2. rangszám) a VI. számú csendőrkerületnél.

főhadnagyokká:

1916. évi február hó 1-ével:

1915. évi november hó 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat:

Császár Istvánt (7. rangszám) és

Andrits Radoszlávot (39. rangszám) a VI. számú csendőrkerületnél.

számtanácsosokká:

1916. évi február hó 1-ével:

1915. évi november hó 1-ei ranggal:

a következő százados számvivőket:

Suba Lajost (1. rangszám) a III. és

Lázár Sándort (2. rangszám) a VIII. számú csendőrkerületnél.

(Legfelsőbb elhatározás kelte: 1916. évi február 7.)

Ő császári és apostoli királyi Felsege 1916. évi január hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

báró Hazai Samu gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszter, a szász király O Felsege által neki adományozott Albrecht-rend nagykeresztjét az arany csillaggal és kardokkal elfogadhassa és viselhesse.

Czimbalmot, hegedüt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

ca. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 13-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszítményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet:

a háboru idején teljesített kitünő szolgálatainak elismerésül:

Rómay Béla csendőr ezredesnek, a m. kir. II. számú csendőrkerület parancsnokának.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 13-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Kosiczky János őrmesternek, a IV.,
Radvány Sándor őrmesternek, a VIII.,
Kocsis Lázár őrsvezető cz. őrmesternek, a II.,
Derecskei Dénes őrsvezető cz. őrmesternek, a IV.,
Varga József őrsvezető cz. őrmesternek, a VI.,
Traiszta Sándor őrsvezető cz. őrmesternek, a IV.,
Nikits György csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Kotolák András és
Köbli Ferencz csendőr cz. őrmestereknek, a III.,
Elekes Mózes csendőr cz. őrmesternek, a IV.,
Horváth István,
Habjanecz János és
Petrecz Ferencz csendőr cz. őrmestereknek a VI.,
Raduly Kálmán,
Pál Imre,
Jánosi Mihály és
Rob Miklós csendőr cz. őrmestereknek, a VII.,
Acs József és
Pajna Miklós csendőr cz. őrmestereknek, a VIII. sz. csendőrkerületben.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi január hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Schadek Márton őrmesternek, a III.,
Vadász Mihály és
Molnár György őrmestereknek, a VIII.
Balogi Mihály csendőr cz. őrmesternek, a II.
Tóth Antal,

Adamek József,
Hóbert Imre,
Buti Péter,
Sánta Sándor,
Lauer István és
Szabó György csendőr cz. őrmestereknek, a III.,
Buzási Sándor,
Kovács István és
Ujvári Bálint csendőr cz. őrmestereknek, a VIII.,
Szlamka József csendőr cz. őrmesternek, az V. számú csendőrkerületben.

Részesítetttek:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:
a magasabb fokozatu havidij-illetékben:

a VI. rangosztályban:

1916. évi január hó 1-ével:

Szányi Árpád ezredes, a VIII. számú csendőrkerületben.

a VII. rangosztályban:

1915. évi november hó 1-ével:

a következő alezredesek:
Burján Endre, a VI.,
felsőásguthi Körtvélyessy Árpád, a VI. és
Imreh Ferencz, a VII. számú csendőrkerületben;

a VIII. rangosztályban:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

a következő őrnagyok:
altorjai Lőrincz Ignác, a IV.,
Mayer József, a VI.,
simonyi és varsányi Simonyi József, az V.,
Gömöry László, az I. és Borhy Sándor, a III. számú csendőrkerületben.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi január hó 1-ével:

Duřucz János és Szombati János őrsvezető cz. őrmesterek, a VIII. számú csendőrkerületben.

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi január hó 1-ével:

Husi Lajos csendőr cz. őrmester, a VIII. számú csendőrkerületben.

csendőr cz. őrmesterré:

1915. évi augusztus hó 1-ével:

Láncz József csendőr, a VI.,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☐☐☐ Telefon 153—44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

1916. évi január hó 1-ével:

Gyalókaai Bálint, Imre Ferencz, Horváth István XI., Pujcesek Sándor, Sáfár József, Lenti József I., Kulcsár Ferencz, Gaál Károly és Izer István csendőrök a VI.,

Pálfi Zakariás, Vigh János, B. Nagy Pál, Hegedüs János, Kaprár Flórián, Koberstein Lajos csendőrök a VIII.,

1916. évi január hó 13-ával:

Gordán Bálint csendőr, a II. számú csendőrkerületben.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Tamási Lajos József, Luffi József, Sztipics István, Szöcs István II., Lugosi Sándor Imre, Borbély Máté, Czira Sándor, Izsó Lajos, Zöld Sámuel, Marosics Gyula Szögi Ferencz, Járfás István, Komjáthi János, Virág János II. és Kaslik István csendőrök a II., Pajda László, Grosz Gáspár és Molnár Sándor II. csendőrök a IV. számú csendőrkerületben.

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Hiti György, Kovács Péter, Kornet Ferencz József, Nagy Lajos II., Mihálka Ferencz, Somodics József, Rajki János, Bencsics Péter, Berdulovics Pál, Takács Ignác, Kurali István, Egyed János I., Pápay József, Szkok István, Panker József, Harcsi Vendel, Trobert János, Horváth Gyula I., Szijártó Mihály, Czippán József, Kereselics György, Tarró László, Horváth István III., Bolyi János, Kitszeri Pál, Fekete József csendőrök,

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szabó István, Korsinszki József, Barta Gyula, Nagy József, Dragomir János, Szabó József, Szilágyi János, Balogh János, Magyar János, G. Tóth István, Takó Lajos, Kovács Bálint, Molnár Ferencz, L. Tarsoly Dániel, Tóth Márton, Fehér György csendőrök.

Katonai szolgálati jellel való ellátás:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Király Sándor Géza II. őrsvezető ez. őrmester, február hó 8-ával, Varga István csendőr február hó 5-ével, a II. osztályu, Sneff György és Szkok István csendőrök február hó 4-ével, Nemes István csendőr és Bogdanov Mladen február hó 9-ével, Kuricz János csendőr ez. őrmester február hó 10-ével, Pápa József csendőr ez. őrmester február hó 11-ével, Heves Ferencz csendőr február hó 15-ével, Takács Ferencz II. csendőr február hó 16-ával, Horváth Mihály csendőr február hó 27-ével és Kránicz István csendőr február hó 29-ével a III. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel látatott el.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Sági László, Adoba József, Mitku János csendőr ez. őrmestereknek, Györfi Gergely, Bán Imre, Buzi Imre csendőröknek 3—3, Mizsei Pál és Timár Lajos csendőr ez. őrmestereknek 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíj folyósított.

Névváltoztatás.

Konyha István II. számú csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján «Keleti»-re változtatta.

Pakulár György, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján «Pálfi»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth F. András csendőr Polnik Máriával, 1915 június 24-én Jászladányban.

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Bakos János es. ez. őrmester, Nádházy Máriával, 1915 október 9-én. Sátoraljauhelyen.

Farkas László es. ez. őrmester, Láday Annával, 1915 szeptember 14-én Huszon.

Juhász András es. ez. őrmester, Seres Karolinnal, 1915 október 10-én, Feketeardón.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és
nyakra való
Czipőkrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** czimezni kérjük.